विमान-वत्थु

राहुलसंकिच्चानेन

आनन्दकोसल्लानेन

जगदीसकस्सपेन च

सम्पादितो

उत्तमभिक्खुना पकासितो

२४८१ बुद्धवच्छरे (1937 A. C.)

विमान-वत्थु

राहुलभिक्खुना
आनन्दकोसल्लानेन
जगदीसकस्सपेन च
सम्पादितो

उत्तमभिक्खुना पकासितो
२४८१ बुद्धवच्छरे (1937 A. C.)

प्राङ्निवेदनम्

पालिवाङ्मयस्य नागराक्षरे मुद्रणं अत्यपेक्षितमिति नाविदितचरं भारतीयेतिहासविविदिषूणाम्। संस्कृतपालिभाषयोरतिसामीप्यादपि यत् परस्सहस्रेभ्यो जिज्ञासुभ्यः संस्कृतज्ञेभ्यः पालिग्रन्थराश्यवगाहनं दुष्करमिव प्रतिभाति तत् लिपिभेदादेव। एतदर्थमयमस्माकमभिनवः प्रयासः। अत्र नूतना अपि पाठभेदा निधेया इत्यासीदस्माकं मनीषा परं कालात्ययभीत्याऽत्र प्रथमभागे धम्मपदादन्यत्र न तत् कृतमभूत्। अधोटिप्पणीषु सन्निवेशिताः पाठभेदाः प्रायः Pali-Text Society मुद्रितेभ्यो ग्रन्थेभ्य उद्धृताः।

अर्थसाहाय्यं विना अस्मत्समीहितं हृदि निगहितमेव स्यात्। तत्र भदन्तेन उत्तमस्थविरेण साहाय्यं प्रदाय महदुपकृतमिति निवेदयन्ति—

कार्त्तिकशुक्लैकादश्यां
२४८० बुद्धाब्दे

राहुलः सांकृत्यायनः
आनन्दः कौसल्यायनः
जगदीशः काश्यपश्च

विषय-सूची

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

विमान-वत्थु

१—पीठ वग्गो

१—पीठविमानं (१।१)

पीठन्ते सोवण्णमयं उळारं मनोजवं गच्छति येन कामं ।
अलङ्कते मल्यधरे सुवत्थे ओभाससी विज्जुरिव'ब्भकूटं ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो केन ते इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥

पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥

सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता अब्भागतानासनकं अदासिं ।
अभिवादयिं अञ्जलिकं अकासिं यथानुभावञ्च अदासि दानं ॥५॥

तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥६॥

अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं ।
तेनम्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ।

पीठविमानं पठमं ॥१॥

२—पीठविमानं (१।२)

पीठन्ते वेळुरियमयं उळारं मनोजवं गच्छति येन कामं ।
अलङ्कते मल्यधरे सुवत्थे ओभाससि विज्जुरिव'ब्भ कूटं ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता अब्भागतानासनकं अदासिं ।
अभिवादयिं अञ्जलिकं अकासिं यथानुभावञ्च अदासिं दानं ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥६॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं ।
तेनम्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ।

पीठविमानं दुतियं ॥२॥

३—पीठविमानं (१।३)

पीठन्ते सोवण्णमयं उळारं मनोजवं गच्छति येन कामं ।
अलङ्कते मल्यधरे सुवत्थे ओभाससि विज्जुरिव'ब्भकूटं ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
अप्पस्स कम्मस्स फलं ममेदं येनम्हि एवं जलितानुभावा ।
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ॥५॥
अद्दसं विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ।
तस्स अदास'हं पीठं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥

अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं
तेन'म्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ।

पीठविमानं ततियं ॥३॥

४—पीठविमानं (११४)

पीठन्ते वेळुरियमयं उळार मनोजवं गच्छति येन कामं ।
अलङ्कते मल्यधरे सुवत्थे ओभाससि विज्जुरिव'ब्भकूटं ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'द फलं ॥४॥
अप्पस्स कम्मस्स फलं ममेदं येनम्हि एवं जलितानुभावा ।
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ॥५॥
अद्दसं विरज भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ।
तस्स अदास'हं पीठं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
अक्खामि त भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यं अहं अकासिं ।
तेनम्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

पीठविमानं चतुत्थं ॥४॥

५—कुञ्जरविमानं (११५)

कुञ्जरो ते वरारोहे नानारतनकप्पनो ।
रुचिरो थामवा जवसम्पन्नो आकासम्हि समीहति ॥१॥
पदुमी पदुमपत्तक्खि पदुमुप्पलजुतिन्धरो ।
पदुमचुण्णाभिकिण्णङ्गो सोवण्णपोक्खरमालया ॥२॥

पदुमानुसतं मग्गं पदुमपत्थविभूसितं ।
ठितं वग्गुमनुग्घाति मितं गच्छति वारणो ॥३॥
तस्स पक्कममानस्स सोवण्णकं सारतिस्सरा ।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥
तस्स नागस्स खन्धम्हि सुचिवत्था अलङ्कता ।
महन्तं अच्छरासंघं वण्णेन अतिरोचसि ॥५॥
दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहि पुच्छिता ॥६॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
दिस्वान गुणसम्पन्नं झायिं झानरतं सतं ।
अदासिं पुप्फाभिकिण्णं आसनं दुस्ससन्थतं ॥८॥
उप्पड्ढपदुमालाहं आसनस्स समन्ततो ।
अब्भोकिरिस्सं पत्तेहि पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥९॥
तस्स कम्मकुसलस्स इदम्मे तादिसं फलं ।
सक्कारो गरुकारो च देवानं अपचिता अहं ॥१०॥
यो वे सम्मा विमुत्तानं सन्तानं ब्रह्मचारिनं ।
पसन्नो आसनं दज्जा एवं नन्दे यथा अहं ॥११॥
तस्मा हि अत्तकामेन महत्तमभिकङ्खता ।
आसनं दातब्बं होति सरीरन्तिमधारिनं'न्ति ॥१२॥

कुञ्जरविमानं पञ्चमं ॥५॥

६—नावाविमानं (१।६)

सुवण्णच्छदनं नावं नारि आरुय्ह तिट्ठसि ।
ओगाहसि पोक्खरणिं पदुमं छिन्दसि पाणिना ॥१॥
कूटागारा निवेसा ते विभत्ता भागसो मिता ।
दद्दल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥४॥

सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमया जातिया मनुस्सलोके ।
दिस्वान भिक्खू तसिते किलन्ते उट्ठाय पातुं उदकं अदासि ॥६॥
यो वे किलन्तान पिपासितानं उट्ठाय पातुं उदकं ददाति ।
सीतोदका तस्स भवन्ति नज्जो पहूतमल्या बहुपुण्डरीका ॥७॥
तमापगा अनुपरियन्ति सब्बदा सीतोदका वालुकसन्थता नदी ।
अम्बा च साला तिलका च जम्बुयो उद्दालका पाटलियो च फुल्ला ॥८॥
तं भूमिभागेहि उपेतरूपं विमानसेट्ठं भुससोभमानं ।
तस्सेव कम्मस्सा'य विपाको एतादिसं पुञ्ञकता लभन्ति ॥९॥
कूटागारा निवेसा मे विभत्ता भागसो मिता ।
दद्दल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥१०॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥११॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं ।
तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥१२॥

नावाविमानं छट्ठं ॥६॥

७—नावाविमानं (१।७)

सुवण्णच्छदनं नावं नारि आरुय्ह तिट्ठसि ।
ओगाहसि पोक्खरणिं पद्मं छिन्दसि पाणिना ॥१॥
कूटागारा निवेसा ते विभत्ता भागसो मिता ।
दद्दल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥४॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥

अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
दिस्वान भिक्खु तसितं किलन्त उट्ठाय पातु उदकं अदासि ॥६॥
यो वे किलन्तस्स पिपासितस्स
उट्ठाय पातु उदक ददाति
सीतोदका तस्स भवन्ति नज्जो ।
पहूतमल्या बहुपुण्डरीका ॥७॥
तमापगा अनुपरियन्ति सब्बदा सीतोदका वालुकसन्थता नदी ।
अम्बा च साला तिलकाच जम्बुयो उद्दालका पाटलियो च फुल्ला ॥८॥
त भूमिभागेहि उपेतरूपं विमानसेट्ठं भुससोभमान ।
तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको एतादिसं पुञ्ञकता लभन्ति ॥९॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥१०॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञ ।
तेनम्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥११॥

नावाविमानं सत्तमं ॥७॥

८—नावाविमानं (१।८)

सुवण्णच्छदनं नावं नारि आरुय्ह तिट्ठसि ।
ओगाहसि पोक्खरणिं पदुमं छिन्दसि पाणिना ॥१॥
कूटागारा निवेसा ते विभत्ता भागसो मिता ।
दद्दल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि त देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥४॥
सा देवता अत्तमना सम्बुद्धेनेव पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
दिस्वान भिक्खू तसिते किलन्ते उट्ठाय पातु उदकं अदासिं ॥६॥
यो वे किलन्तान पिपासितानं उट्ठाय पातुं उदकं ददाति ।
सीतोदका तस्स भवन्ति नज्जो पहूतमल्या बहुपुण्डरीका ॥७॥

तमापगा अनुपरियन्ति सब्बदा सीतोदका वालुकसन्थता नदी ।
अम्बा च साला तिलका च जम्बुयो उद्दालका पाटलियो च फुल्ला ॥८॥
तं भूमिभागेहि उपेतरूपं विमानसेट्ठं भुससोभमान ।
तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको एतादिसं पुञ्ञाकता लभन्ति ॥९॥
कूटागारा निवेसा मे विभत्ता भागसो मिता।
दद्दल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥१०॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥११॥
तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ।
एतस्स कम्मस्स अयं विपाको उट्ठाय बुद्धो उदकं अपासी'ति ॥१२॥

नावाविमानं अट्ठमं ॥८॥

६—पदीपविमानं (१।६)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्व तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ति दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
केन त्वं विमलोभासा अतिरोचसि देवते ।
केन ते सब्बगत्तेहि सब्बा ओभासरे दिसा ॥३॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥४॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
तमन्धकारम्हि तिमीसिकायं पदीपकालम्हि अदं पदीपं ॥६॥
यो अन्धकारम्हि तिमीसिकायं पदीपकालम्हि ददाति दीपं ।
उप्पज्जति जोतिरसं विमानं पहूतमल्यं वहुपुण्डरीकं ॥७॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥८॥

तेनाहं विमलोभासा अतिरोचामि देवता ।
तेन मे सब्बगत्तेहि सब्बा ओभासरे दिसा ॥९॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं ।
तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥१०॥

पदीपविमानं नवमं ॥९॥

१०—तिलदक्खिणा विमानं (१।१०)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्व तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि त देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
अद्दसं विरजं बुद्धं विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥
आसज्ज दानं अदासिं अकामा तिलदक्खिणं ।
दक्खिणेय्यस्स बुद्धस्स पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं ।
तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

तिलदक्खिणा विमानं दसमं ॥१०॥

११—पतिब्बता विमानं (१।११)

कोञ्चा मयूरा दिविया च हंसा वग्गुस्सरा कोकिला सम्पतन्ति ।
पुप्फाभिकिण्णं रम्ममिदं विमानं अनेकचित्तनरनारिसेवितं ॥१॥

तत्थ'च्छसि देवि महानुभावे इद्धी विकुब्बन्ति अनेकरूपा ।
इमा च ते अच्छरायो समन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥
देविद्धि पत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पतिब्बता अनञ्ञमना अहोसि ।
माता व, पुत्तं अनुरक्खमाना कुद्धापिहं नप्फरुसं अवोच ॥५॥
सच्चे ठिता मोसवज्जं पहाय दाने रता संगहितत्तभावा ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्ञं ।
तेन'म्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

पतिब्बतविमानं एकादसमं ॥११॥

१२—पतिब्बताविमानं (१।१२)

वेळुरियथम्भं रुचिरं पभस्सरं विमानमारुय्ह अनेकचित्तं ।
तत्थ'च्छसि देवि महानुभावे उच्चावचा इद्धि विकुब्बमाना ॥१॥
इमा च ते अच्छरायो समन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ।
देविद्धिपत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासिमपुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥२॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता उपासिका चक्खुमतो अहोसिं ।
पाणातिपाता विरता अहोसिं लोके अदिन्नं परिवज्जयिस्सं ॥४॥
अमज्जपा नापि मुसा अभाणिं सकेन सामिना अहोसिं तुट्ठा ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥६॥

अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमहं अकासिं ।
तेनम्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥७॥

दुतिय पतिब्बताविमानं द्वादसमं ॥१२॥

१३—सुणिसाविमानं (१।१३)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मसि'द फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता सुणिसा अहोसिं ससुरस्स घरे ।
अद्दस विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥
तस्स अदासि'हं पूवं पसन्ना सकेहि पाणिहि ।
भागड्ढभागं दत्वान मोदामि **नन्दने** वने ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
तेन'म्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

सुणिसाविमानं तेरसमं ॥१३॥

१४—सुणिसाविमानं (१।१४)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥

सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्ह पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता मुणिसा अहोसिं ससुरस्स घरे ।
अद्दसं विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥
तस्स अदासि'हं भागं पसन्ना सकेहि पाणिहि ।
कम्मासपिण्डं दत्वान मोदामि **नन्दने** वने ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
तेन'म्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

मुणिसाविमानं चुद्दसमं ॥१४॥

१५—उत्तराविमान (१।१५)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि त देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्ह पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
इस्सा च मच्छरियं अथोपळासो ।
नाहोसि मय्ह घरमावसन्तिया ॥
अक्कोधना भत्तु वसानुवत्तिनी ।
उपोसथे ----------निच्चप्पमत्ता ॥५॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्ठमी ।
पाटिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं ॥६॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीलेसु संवुता ।
सञ्ञमा संविभागा च विमानं आवसाम'हं ॥७॥
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञता
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ॥८॥
पञ्च सिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
उपासिका चक्खुमतो **गोतमस्स** यसस्सिनो ॥९॥

साहं सकेन सीलेन यससा च यसस्सिनी ।
अनुभोमि सकं पुञ्ञं सुखिता च'म्हि अनामया ॥१०॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥११॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमहं अकासिं ।
तेन'म्हि एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥१२॥
मम च भन्ते वचनेन भगवतो पादे सिरसा वन्देय्यासि--
उत्तरा नाम भन्ते उपासिका भगवतो पादे सिरसा वन्दती'ति ।
अनच्छरियं खो पनेतं भन्ते यं मं भगवा अञ्ञतरस्मिं
सामञ्ञफले ब्याकरेय्य । तं भगवा सकिदागामिफले ब्याकासी'ति ।

उत्तराविमानं पण्णरसमं ॥१५॥

१६—सिरिमाविमानं (१।१६)

युत्ता च ते परमालङ्कता हया अधोमुखा अघसिगमा बली जवा ।
अभिनिम्मिता पञ्चरथा सता च ते अन्वेन्ति तं सारथिचोदिता हया ॥१॥
सा तिट्ठसि रथवरे अलङ्कता ओभासयं जलमिव जोतिपावको ।
पुच्छामि तं वरतनु अनोमदस्सने कस्मा नु काया अनधिवरं उपागमि ॥२॥
कामग्गपत्तानं यमाहु अनुत्तरं निम्माय निम्माय रमन्ति देवता ।
तस्मा काया अच्छराकामवण्णिनी इधागता अनधिवरं नमस्सितुं ॥३॥
किं त्वं पुरे सुचरितमाचरी इध केनासि त्वं अमितयसा सुखेधिता ।
इद्धी च ते अनधिवरा विहङ्गमा वण्णो च ते दस दिसा विरोचति ॥४॥
देवेहि त्वं परिवुतसक्कता च'सि कुतो चुता सुगतिगतासि देवते ।
कस्स वा त्वं वचनकरानुसासनिं आचिक्ख मे त्वं यदि बुद्धसाविका ॥५॥
नगन्तरे नगरवरे सुमापिते परिचारिका राजवरस्स सिरीमतो ।
नच्चे च गीते परमसुसिक्खिता अहुं **सिरिमा**ति मं **राजगहे** अवेदिसुं ॥६॥
बुद्धो च मे इसिसनिभो विनायको अदेसयि समुदयदुक्खनिच्चतं ।
असङ्खतं दुक्खनिरोधसस्सतं मग्गञ्चि'मं अकुटिलमञ्जसं सिवं ॥७॥
सुत्वानहं अमतपदं असङ्खतं तथागतस्स अनधिवरस्स सासनं ।
सीलेस्वहं परमसुसंवुता अहुं धम्मे ठिता नरवरबुद्धदेसिते ॥८॥
ञत्वान तं विरजं पदं असङ्खतं तथागतेन नाधिवरेन देसितं ।
तत्थेव'हं समथसमाधिमाफुसिं सा एव मे परमनियामता अहु ॥९॥

लद्धानहं अमतवरं विसेसनं एकङ्गिसका अभिसमये विसेसयि ।
असंसया बहुजनपूजिता अहं खिड्डं रतिं पच्चनुभोमनप्पकं ॥१०॥
एवं अहं अमतदसम्हि देवता तथागतस्स नधिवरस्स साविका ।
धम्मदस्सा पठमफले पतिट्ठिता सोतापन्ना न च पुनमत्थि दुग्गति ॥११॥
सा वन्दितुं अनधिवरं उपागमिं पासादिके कुसलरते च भिक्खवो ।
नमस्सितुं समणसमागमं सिवं सगारवा सिरिमतो धम्मराजिनो ॥१२॥
दिस्वा मुनिं मुदितमनम्हि पीणिता ।
तथागतं नरवरधम्मसारथिं ॥
तण्हच्छिदं कुसलरतं विनायकं ।
वदामहं परमहितानुकम्पकन्ति ॥

सिरिमाविमानं सोलसमं ॥१६॥

१७—केसकारियविमानं (१।१७)

इदं विमानं रुचिरं पभस्सरं वेळुरियथम्भं सततं सुनिम्मितं ।
सुवण्णरुक्खेहि समन्तमोत्थतं ठानं मम कम्मविपाकसम्भवं ॥१॥
तत्रूपपन्ना पुरिमच्छरा इमा सतं सहस्सानि सकेन कम्मुना ।
तुवं सि अज्झूपगता यसस्सिनी ओभासयं तिट्ठसि पुब्बदेवता ॥२॥
ससी अधिग्गय्ह यथा विरोचति नक्खत्तराजारिव तारकागणं ।
तथेव त्वं अच्छरसगणं इमं दद्दल्लमाना यससा विरोचसि ॥३॥
कुतो नु आगम्म अनोमदस्सने उपपन्ना त्वं भवनं ममं इदं ।
ब्रह्मं व देवा तिदसा सहिन्दका सब्बेन तप्पामसे दस्सनेन तन्ति ॥४॥
यमेतं सक्क अनुपुच्छसे ममं कुतो चुता इध आगता तुवं ।
बाराणसी नाम पुरत्थि कासिनं तत्थ पुरे अहोसिं केसकारिका ॥५॥
बुद्धे च धम्मे च पसन्नमानसा संघे च एकन्तिगता असंसये ।
अखण्डसिक्खापदा आगतप्फला सम्बोधिधम्मे नियता अनामया'ति ॥६॥
तन्त्याभिनंदामसे स्वागतञ्च ते धम्मेन च त्वं यससा विरोचसि ।
बुद्धे च धम्मे च पसन्नमानसे संघे च एकन्तिगते असंसये ।
अखण्डसिक्खापदे आगतप्फले सम्बोधिधम्मे नियते अनामये'ति ॥७॥
केसकारियविमानं सत्तरसमं ॥१७॥

उद्दानं पञ्च पीठा, तयो नावा, पदीपतिलदक्खिणा । द्वे पति, द्वे सुणिसा, उत्तरा, सिरिमा, केसकारिका, वग्गो तेन पवुच्चतीति ।

इत्थि विमाने पठमो वग्गो ॥१॥

२—चित्तलता वग्गो

१८—दासीविमानं (१।१)

अपि **सक्को** 'व देविन्दो रम्मे चित्तलतावने ।
समन्ता अनुपरियासि नारिगणपुरक्खिता ॥१॥
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं।
केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दासी अहोसि परपेस्सिया कुले ।
उपासिका चक्खुमतो **गोतमस्स** यस्सस्सिनो ॥५॥
तस्स मे निक्कमो आसि सासने तस्स तादिनो ।
कामं भिज्जतु 'य कायो नेव अत्थेत्थसन्थन ॥६॥
सिक्खापदानं पञ्चन्नं मग्गो सोवत्थिको सिवो ।
अकण्टको अगहणो उजु सब्भि पवेदितो ॥७॥
निक्कमस्स फलं पस्स यथिद पापुणित्थिका ।
अमन्तणिका रञ्ञोम्हि **सक्कस्स** वसवत्तिनो ॥८॥
सट्ठि तुरियसहस्सानि पटिबोधं करोन्ति मे।
आलम्बो गग्गमो भीमो साधुवादि पसंसियो ॥९॥
पोक्खरो च सुफस्सो च वीणा मोक्खा च नारियो ।
नन्दा चेव **सुनन्दा** च **सोणदिन्ना सुचिम्हिका** ॥१०॥
अलम्बुसा मिस्सकेसी पुण्डरीकाति **वारुणी** ।
एनिपस्सा सुपस्सा च **सुभद्दा मुदुकावदी** ॥११॥
एता अञ्ञा च सेय्यासे अच्छरानं पबोधिका ।
ता मं कालेनुपागन्त्वा अभिभासन्ति देवता ॥१२॥

हन्द नच्चाम गायाम हन्द तं रमयामसे ।
नयिदं अकतपुञ्ञानं कतपुञ्ञानमेविदं ॥१३॥
असोकं नन्दनं रम्मं तिदसानं महावनं ।
सुखं अकतपुञ्ञानं इध नत्थि परत्थ च ।
सुखञ्च कतपुञ्ञानं इध चेव परत्थ च ॥१४॥
तेसं सहव्यकामानं कातब्बं कुसलं बहुं ।
कतपुञ्ञा हि मोदन्ति सग्गे भोगसमङ्गिनो'ति ॥१५॥

दासीविमानं पठमं ॥१॥

१६—लखुमाविमानं (२।२)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो ---पे [१४]---॥२॥
वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना **मोग्गल्लानेन** पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
केवट्टद्वारा निक्खम्म अहु मय्हं निवेसनं ।
तत्थ संसरमानानं सावकान महेसिनं ॥५॥
ओदनं कुम्मासं डाकं लोणसो वीरकञ्च' हं ।
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्ठमी ।
पाटिहारिय पक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं ॥७॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता
सञ्ञमा संविभागा च विमानं आवसामहं ॥८॥
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञता ।
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ॥९॥
पञ्च सिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
उपासिका चक्खुमतो **गोतमस्स** यसस्सिनो ॥१०॥
तेन मे तादिसो वण्णो---पे---॥११॥
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥११,१२॥

मम च भन्ते वचनेन भगवतो पादे सिरसा वन्देय्यासि:—
'लखुमा नाम भन्ते उपासिका भगवतो पदे सिरसा वन्दतीति'
अनच्छरियं खो पनेतं भन्ते यं मं भगवा अञ्ञातरस्मिं सामञ्ञफले व्याकरेय्य।
तं भगवा सकदागामिफले व्याकासीति।

लखुमा विमानं दुतियं ॥२॥

२०—आचाम दायिकाविमानं (२।३)

पिण्डाय ते चरन्तस्स तुण्हिभूतस्स तिट्ठतो।
दळिद्दा कपणा नारी परागारमवस्सिता ॥१॥
या ते अदासि आचामं पसन्ना सकेहि पाणिहि।
सा हित्वा मानुसं देहं कं नु सा दिसतं गता'ति ॥२॥
पिण्डाय मे चरन्तस्स (तुण्हिभूतस्स) तिट्ठतो।
दळिद्दा कपणा नारि परागारं अवस्सिता ॥३॥
या मे अदासि आचामं पसन्ना सकेहि पाणिहि।
सा हित्वा मनुस देह विप्पमुत्ता इतो चुता ॥४॥
निम्मानरतिनो नाम सन्ति देवा महिद्धिका।
तत्थ सा सुखिता नारि मोदिता चामदायिका ॥५॥
अहो दानं वरा किया कस्सपे सुप्पतिट्ठितं।
पराभातेन दानेन इज्झित्थ वत दक्खिना ॥६॥
या महेसित्तं कारेय्य चक्कवत्तिस्स राजिनो।
नारि सब्बङ्ग कल्याणी भत्तु च नोमदस्सिका।
एतस्साचामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसि ॥७॥
सतं निक्खा सतं अस्सा सतं अस्सतरी रथा।
सतं कञ्ञासहस्सानि आमुत्तमणिकुण्डला।
एतस्सा चामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसि ॥८॥
सतं हेमवता नागा ईसा दन्ता उरूळ्हवा।
सुवण्णकच्छा मातङ्गा हेमकप्पनिवाससा।
एतस्सा चामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसि ॥९॥
चतुन्नं महादीपानं इस्सरं यो' घ कारये।
एतस्सा चामदानस्स कल नाग्घन्ति सोळसि'ति ॥१०॥

अचाम दायिकाविमानं ततियं ॥३॥

२१—चण्डालिविमानं (२।४)

चण्डालि वन्द पादानि गोतमस्स यसस्सिनो ।
तमेव अनुकम्पाय अट्ठासि इसिसत्तमो ॥१॥
अभिप्पसादेहि मनं अरहन्तम्हि तादिनि ।
खिप्पं पञ्जलिका वन्द परित्तं तव जीवितन्ती ॥२॥
चोदिता भावितत्तेन सरीरन्तिमधारिना ।
चण्डाली वन्दि पादानि गोतमस्स यसस्सिनो ॥३॥
तमेवं अवधिगावि चण्डालिं पञ्जलिं ठितं ।
नमस्समानं सम्बुद्धं अन्धकारे पभंकरं ॥४॥
खीणासवं विगतरजं अनेजं एकं अरञ्ञम्हि रहो निसिन्नं ।
देविद्धिपत्ता उपसङ्कमित्वा वन्दाम तं वीर महानुभाव ॥५॥
सुवण्णवण्णा जलिता महायसा विमानं ओरुय्ह अनेकचित्ता ।
परिवारिता अच्छरासङ्गणेन का त्वं सुभे देवते वन्दसे ममं ॥६॥
अहं भदन्त चण्डाली तया वीरेन पेसिता ।
वन्दि अरहतो पादे गोतमस्स यसस्सिनो ॥७॥
साहं वन्दित्व पादानि चुता चण्डालयोनिया ।
विमानं सब्बसो भद्दं उपपन्नम्हि....नन्दने ॥८॥
अच्छरानं सहस्सानि पुरक्खत्वा मं तिट्ठन्ति ।
तासाहं पवरा सेट्ठा वण्णेन यससायुना ॥९॥
पहूतकतकल्याणा सम्पजाना पतिस्सता ।
मुनिं कारुणिकं लोके भन्ते वन्दितुमागता'ति ॥१०॥
इदं वत्वान चण्डाली कतञ्ञू कतवेदिनी ।
वन्दित्वा अरहतो पादे तत्थे 'वन्तरधायतीति ॥११॥

चण्डालिविमानं चतुत्थं ॥४॥

२२—भद्दित्थिकाविमानं (२।५)

नीला पीता च काला च मञ्जिट्ठा अथ लोहिता ।
उच्चावचानं वण्णानं किञ्जक्खपरिवारिता ॥१॥
मन्दारवानं पुप्फानं मालं धारेसि मुद्धनि ।
न मे अञ्ञेसु कायेसु रुक्खा सन्ति सुमेधसे ॥२॥

केन वायं उपपन्ना तावतिंसं यसस्सिनि ।
देवते पुच्छिता 'चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
भद्दित्थिका'ति मं अञ्ञिंसु किम्बिलायं उपासिका ।
सद्धा सीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥४॥
अच्छादनं च भत्तं च सेनासनं पदीपियं ।
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥५॥
चातुद्दसिं पंचदसिं याव पक्खस्स अट्ठमि ।
पाटिहारियं पक्खञ्च अट्ठंगसुसमागतं ॥६॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता ।
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञाता ॥७॥
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
पञ्चसिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ॥८॥
उपासिका चक्खुमतो अप्पमादविहारिनी
कतावकासा कतकुसला ततो चुता सयम्पभा अनुविचरामि नन्दनं ॥९॥
भिक्खू च'हं परमहितानुकम्पके अभोजयिं तपस्सियुगं महामुनिं ।
कतावकासा कतकुसला ततो चुता सयंपभा अनुविचरामि नन्दनं ॥१०॥
अट्ठङ्गिकं अपरिमितं सुखावहं उपोसथं सततमुपावसिं अहं ।
कतावकासा कतकुसला ततो चुता
सयम्पभा अनुविचरामि नन्दनन्ति ॥११॥

भद्दित्थिकाविमानं पञ्चमं ॥५॥

२३—सोनदिन्नाविमानं (२।६)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

सोणदिन्ना ति मं अञ्ञिंसु नालन्दायं उपासिका ।
सद्धासीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥५॥
अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं ।
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्ठमि ।
पतिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमाहित ॥७॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता ।
पाणातिपाता विरता मुसावादा सुसञ्ञाता ॥८॥
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
पञ्च सिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यस्सस्सिनो ॥९॥
तेन मे तादिसो वण्णो ...पे ...
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०,११॥

सोणदिन्नाविमानं छट्ठं ॥६॥

२४—दपोसथात्रिमानं (२।७)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ति दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो ....पे.........
वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥२,३॥
सा देवता अत्तमना..... ....पे...........
यस्स कम्मस्सिदं फल ॥४॥
उपोसथा ति मं अञ्ञिंसु साकेतायं उपासिका ।
सद्धा सीलेन सम्पन्ना संविभाग रता सदा ॥५॥
अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं या व पक्खस्स अट्ठमी ।
पातिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं ॥७॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता ।
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञाता ॥८॥

थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
पञ्च सिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यसस्सिनो ॥९॥
तेन मे तादिसो वण्णो ...पे...
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०,११॥
अभिक्खनं नन्दनं सुत्वा छन्दो मे उपपज्जथ ।
तत्थ चित्तं पणिधाय उपपन्नम्हि नन्दनं ॥१२॥
नाकासि सत्थुवचनं बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ।
हीने चित्तं पणिधाय स'म्हि पच्छानुतापिनी ॥१३॥
कीव चिरं विमानस्मि इध वस्ससुपोसथे ।
देवतं पुच्छिता' चिक्ख यदि जानासि आयुनो ॥१४॥
सट्ठिवस्ससहस्सानि तिस्सो च वस्सकोटियो ।
इध ठत्वा महामुनि इतो चुता गमिस्सामि मनुस्सानं सहव्यतन्ति ॥१५॥
मा त्वं उपोसथे भयि सम्बुद्धेनासि व्याकता ।
सोतापन्ना विसेसयि पहीना तव दुग्गतीति ॥१६॥

उपोसथाविमानं सत्तमं ॥७॥

२५—सुनिद्दाविमानं (२।८)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो ...पे... वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
सा देवता अत्तमना...पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
सुनिद्दाति मं अञ्ञिंसु राजगहस्मि उपासिका ।
सद्धासीलेन सम्पन्ना संविभागरता सता ॥५॥
अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं ।
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं याच पक्खस्स अट्ठमी ।
पाटिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं ॥७॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता ।
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञता ॥८॥

थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका।
पञ्चसिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा।
उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यसस्सिनो ॥९॥
तेन मे तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति—१०,११॥

सुनिद्दाविमानं अट्ठमं ॥८॥

२६—सुदिन्नाविमानं (२।९)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
सा देवता अत्तमना...पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
सुदिन्नाति मं अञ्ञिंसु **राजगहस्मिं** उपासिका।
सद्धासीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥५॥
अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं।
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्ठमी।
पाटिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं ॥७॥
उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता।
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञता ॥८॥
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका।
पञ्चसिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा।
उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यसस्सिनो ॥९॥
तेन मे तादिसो वण्णो ...पे...
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०,११॥

सुदिन्नाविमानं नवमं ॥९॥

२७—भिक्खादायिकाविमानं (२।१०)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो. . . पे . . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥

सा देवता अत्तमना. . . पे . . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।

अद्दसं विरजं बुद्धं विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥

तस्स अदासऽहं भिक्खं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥

तेन मे तादिसो वण्णो. . . पे. . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७,८॥

भिक्खादायिकाविमानं दसमं ॥१०॥

२८—भिक्खादायिकाविमानं (२।११)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो. . .पे. . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥

सा देवता अत्तमना . . .पे. . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ॥५॥

अद्दसं विरजं भिक्खुं विप्पसन्नमनाविलं ।

तस्स अदासहं भिक्खं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥

तेन मे तादिसो वण्णो . . .पे. . .वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

दुतिय भिक्खादायिकाविमानं एकादसं ॥११॥

उद्दानं—

दासि चेव लखुमा च अथ आचाम्–दायिका ।

चण्डालि भद्दित्थिका चेव सोनदिन्ना उपोसथा ।

निद्दा चेव सुदिन्ना च द्वे च भिक्खाय दायिका ।

वग्गोतेन पवुच्चतीति

इत्थि विमाने दुतियवग्गो ॥२॥

भाणवारं पठमं ॥१॥

३—पारिच्छत्तक वग्गो

२९—उळारविमानं (३।१)

उळारो ते यसो वण्णो सब्बा ओभासते दिसा ।
नारियो नच्चन्ति गायन्ति देवपुत्ता अलङ्कता ॥१॥
मोदन्ति परिवारेन्ति तव पूजाय देवते ।
सोवण्णानि विमानानि तविमानि सुदस्सने ॥२॥
तुवम्पि इस्सरा तेसं सब्बकामसमिद्धिनं ।
अभिजाता महन्तासि देवकाये पमोदसि ।
देवते पुच्छिता'चिक्ख यस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दुस्सीले कुले सुणिसा अहोसिं ॥४॥
अस्सद्धेसु कदरियेसु सद्धासीलेन सम्पन्ना
पिण्डाय चरमानस्स अपूवं ते अदासहं ॥५॥
तदाहं सस्सुया' चिक्खिं समणो आगतो इध
तस्स अदासहं पूवं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
इतिस्सा सस्सु परिभासि अविनीता तुवं वधू
न मं सम्पुच्छितुं इच्छि समणस्स ददामहं ॥७॥
ततो मे सस्सु कुपिता पहासि मुसलेन मं
कुतङ्गाञ्चि अवधि मं नासक्खिं जीवितुं चिरं ॥८॥
साहं कायस्स भेदा च विप्पमुत्ता ततोचुता
तावतिंसानं देवानं उपपन्ना सहव्यतं ॥९॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . . पे . . .वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०,११॥

उळारविमानं पठमं ॥१॥

३०—उच्छुविमानं (३।२)

ओभासयित्वा पथविं सदेवकं अतिरोचसि चन्दिमसूरिया विय ।
सिरिया च वण्णेन यसेन तेजसा ब्रह्मा' व देवि तिदसे सहिन्दके ॥१॥

पुच्छामि तमुप्पलमालधारिनि आवेळिनि कञ्चनसन्निभत्तचे।
अलंकते उत्तमवत्थधारिनि का त्वं सुभे देवते वन्दसे ममं ॥२॥
किं त्वं पुरे कम्ममकासि अत्तना मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया।
दानं सुचिण्णं अथ सीलसञ्ञामं केनुपपन्ना सुगतिं यसस्सिनी।
देवते पुच्छिता' चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥३॥
इदानि भन्ते इम मेव गामे पिण्डाय अम्हाकं घरं उपागमि।
ततो उच्छु अस्सादासिं खण्डिकं पसन्नचित्ता अतुलाय पीतिया ॥४॥
सस्सू च पच्छा अनुयुञ्जते ममं कहन्नु उच्छु वधुके अवाकरि।
न छड्डितं न च खादितं मया सन्तस्स भिक्खुस्स सयं अदासहं ॥५॥
तुय्हं इदं इस्सरियमथो ममं इतिस्सा सस्सु परिभासते ममं।
पीठं गहेत्वा पहारं अदासि मे ततो चुता कालकतम्हि देवता ॥६॥
तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्ममनुभोमि अत्तना।
देवेहि सद्धिं परिचारियामहं मोदामहं कामगुनेहि पञ्चहि ॥७॥
तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्मा अनुभोमि अत्तना।
देविन्दगुत्ता तिदसेहि रक्खिता समप्पिता कामगुणेहि पञ्चहि ॥८॥
एतादिसं पुञ्ञफलं अनप्पकं महाविपाका मम उच्छुदक्खिणा।
देवेहि सद्धिं परिचारियामहं मोदामहं कामगुणेहि पञ्चहि ॥९॥
एतादिस पुञ्ञफलं अनप्पकं महाजुतिका मम उच्छुदक्खिणा।
देविन्दगुत्ता तिदसेहि रक्खिता सहस्सनेत्तोरिव नन्दने वने ॥१०॥
तुवञ्च भन्ते अनुकम्पकं विदु उपेच्च वन्दि कुसलञ्च पुच्छिया।
ततो ते उच्छुस्स अदासि खण्डिकं पसन्नचित्ता अनुलाय पीतियाति ॥११॥

उच्छुविमानं दुतियं ॥२॥

३१—पल्लङ्कविमानं (३।३)

पल्लङ्कसेट्ठे मणिसोण्णचित्ते पुप्फाभिकिण्णे सयने उळारे।
तत्थच्छसि देवि महानुभावे उच्चावचा इद्धि विकुब्बमाना ॥१॥
इमा च ते अच्छरायो समन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति।
देविद्धिपत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता अड्ढे कुले सुणिसा अहोसिं।
अक्कोधना भत्तुवसानुवत्तिनी अप्पमत्ता उपोसथे ॥३॥

मनुस्सभूता दहरा अपाविका पसन्नचित्ता पतिमाभिराधयिं ।
दिवा च रत्तो च मनापचारिनी अहं पुरे सीलवती अहोसिं ॥४॥
पाणातिपाता विरता अचोरिया संसुद्धकाया सुचि ब्रह्मचारिनी ।
अमज्जपाना च मुसा अभाणी सिक्खापदेसु परिपूरकारिणी ॥५॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं याव पक्खस्स अट्ठमी ।
पाटिहारिकपक्खं च पसन्नमानसा अहं ॥६॥
अट्ठङ्गुपेतं अनुधम्मचारिणी उपोसथं पीतिमना उपावसिं ।
इमञ्च अरियं अट्ठङ्गवरेहुपेतं समादयित्वा कुसलं सुखुद्रयं ॥७॥
पतिम्हि कल्याणि वसानुवत्तिनी अहोसि पुब्बे सुगतस्स साविका ।
एतादिसं कुसल जीवलोके कम्मं करित्वान विसेसभागिनी ॥८॥
कायस्स भेदा अभिसम्परायं देविद्धिपत्ता सुगतिम्हि आगता ।
विमानपासादवरे मनोरमे परिवारिता अच्छरासगणेन ।
सयंपभा देवगणा रमन्ति मं दिघायुकि देवविमानमागतन्ति ॥९॥

पल्लङ्कविमानं ततियं ॥३॥

३२—लताविमानं (३।४)

लता च सज्जा पवरा च देवता अच्छिमुतीराजवरस्स सिरीमती ।
सुता च रञ्ञो वेस्सवणस्स धीता राजीमती धम्मगुणेहि सोभिता ॥१॥
पञ्चेत्थ नारियो अगमंसु न्हायितुं सीतोदकं उप्पलिनिं सिवं नदिं ।
ता तत्थ न्हायित्व रमित्वा देवता नच्चित्वा गायित्वा सुतालतं ब्रवि ॥२॥
पुच्छामि तं उप्पलमालधारिनी आवेळिनी काञ्चन सन्निभत्तचे ।
पंतरत्ताम्बक्खि नभेव सोभणे दिघायुकी केन कतो यसो तव ॥३॥
केनासि भद्दे पतिनो पियतरा विसिट्ठकल्याणितरस्स रूपतो ।
पदक्खिणा नच्चगीतवादिते अचिक्कनो त्वं नरनारिपुच्छिताति ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता उळारभोगे कुले सुणिसा अहोसिं ।
अक्कोधना भत्तुवसानुवत्तिनी अप्पमत्ता उपोसथे ॥५॥
मनुस्सभूता दहरा अपाविका पसन्नचित्ता पतिमाभिराधयिं ।
सदेवरं ससुरं सदासक अभिराधयिं तम्हि कतो यसो मम ॥६॥
साहं तेन कुसलेन कम्मुना चतुब्भि ठानेसु विसेसमज्झगा ।
आयुञ्च वण्णञ्च सुखं बलञ्च खिड्डं रतिं पच्चनुभोम नप्पकं ॥७॥

सुतं नुतं भासति यं अयं लता य नो अपुच्छिम्ह अकित्तयीनो ।
पतिनो किरम्हाकं विसिट्ठा नारिनं गती च नेसं पवरा च देवता ॥८॥
पतीसु धम्मं पचराम सब्बा पतिब्बता यथा भवन्ति इत्थियो ।
पतीसु धम्मं पचरित्व सब्बा लच्छामसे भासतियं अयं लता ॥९॥
सीहो यथा पब्बतसानुगोचरो महिन्धरं पब्बतमावसित्वा ।
पसय्ह गन्त्वा इतरे चतुप्पदे खुद्दे मिगे खादति मंसभोजनो ॥१०॥
तथेव सद्धा इध अरियसाविका भत्तारं निस्साय पति अनुब्बता ।
कोधं वधित्वा अनुभुय्य मच्छेरं सग्गम्हि सा मोदति धम्म चारिनीति ॥११॥

लताविमानं चतुत्थं ॥४॥

३३—गुत्तिलविमानं (३।५)

वत्थुत्तमदायिका

(१) पुप्फुत्तमदायिका—

सत्ततन्तिं सुमधुरं रामनेय्यमवाचीय ।
सोम रङ्गम्हि अव्हेति सरणं मे होहि कोसियाति ॥१॥
अहं ते सरण होमि अहमाचरियपूजको ।
न तं जहिस्सति सिस्सो सिस्समाचरिय जेस्समीति ॥२॥
अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥३॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरा सहस्ससाहं पवरा पस्स पुञ्ञास्स विपाकं ॥८॥
तेन मे तादिसो वण्णो ..पे.. वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९,१०॥

(इतरं चतुरविमानं यथा वत्थुदायिकाविमानं तथा वित्थारेतब्बं)

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारीसु ।
एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥ ७॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरा सहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञास्स विपाकं ॥८॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . . पे . . .वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(९) गन्धुत्तमदायिका—

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरा सहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञास्स विपाकं ॥८॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . . पे . . .वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(३) फलुत्तमदायिका—

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥

पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिद फलं ॥६॥
वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरा सहस्सस्माहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥८॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . . पे . . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(४) रसुत्तमदायिका—

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फल ॥६॥
वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
तस्सा मे पस्स विमान अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरासहस्सस्साह पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाक ॥८॥
तेन मे तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(१) अभिक्कन्तेन वण्णेन. . .(३–५)वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ४३–४५

सा देवता अत्तमना . . (६) . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
गन्धपञ्चङ्गुलिकं अहं अदासिं कस्सपस्स भगवतो थूपस्मि ॥४७॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
. . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९,५०॥
इतरं चतुर–विमानं यथा गन्धपञ्चङ्गुलिकं विमानं तथा वित्थारेतब्बं
अच्छरासहस्सस्माहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(२) अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे (१।३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
सा देवता अत्तमना..पे (६)..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
भिक्खू चाहं भिक्खुनियो च अद्दसामि पन्थ पटिपण्णे ।
तेसाहं धम्मं सुत्वान एकूपोसथ उपवसिसं ॥५४॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(३) अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे (१।३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
सा देवता अत्तमना..पे (६)..यस्स कम्मस्सिद फलं ॥४६॥
उदके ठिता उदकमदासि भिक्खुनो चित्तेन विप्पसन्नेन ।
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाक ॥४८॥
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(४) अभिक्कन्तेन वण्णेन....पे (१।३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
सा देवता अत्तमना..पे (६)..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
सस्सुञ्चाहं सस्सुरे चे चण्डिके कोधने च फरूसे च ॥५५॥
अनुस्सुय्यिका उपट्ठासि अप्पमत्ता सकेन सीलेन ॥५६॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(५) अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे (१।३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
सा देवता अत्तमना. ..पे (६)..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
परकम्मकारि आसिं अत्थेनातन्दिता दासी।
अक्कोधना अनतिमानि संविभागिनी सकस्स भातस्स ॥६१॥
तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(६)अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे (१,३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥

सा देवता अत्तमना..पे (६)..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥

खीरोदनमहमदासीम् भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स।

तेसु पञ्च वीसति विमानं यथा खीर-दायिका-विमानं तथा वित्थारेतब्बं ।

(७)अभिक्कन्तेन वण्णेन. . पे. .वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति।

सा देवता अत्तमना. . पे. .यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥९४॥

तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि।

(१) फाणितं
(२) उच्छुखण्डिकं
(३) तिम्बरूसकं
(४) कक्कारिकं
(५) एळालुकं
(६) वल्लीफलं
(७) फारूसकं
(८) हत्थप्पतापकं
(९) साकमुट्ठिं
(१०) पुप्फकमुट्ठिं
(११) मूलकं
(१२) निम्बमुट्ठिं अहं अदासिं भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स...पे...॥७५॥
(१३) अम्बकञ्जिकं
(१४) दोणिनिम्मुज्जनं
(१५) कायबन्धनं
(१६) अंसवट्टकं
(१७) अयोगपट्टं
(१८) विधूपनं
(१९) तालवण्टं
(२०) मोरहत्थं
(२१) छत्तं
(२२) उपाहनं
(२३) पूवं

(२४) मोदकं

(२५) सक्खलिं

तस्सा मे पस्स विमान मच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि
अच्छरासहस्सस्स पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥१८८॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे (१।६,७)
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१८९,१९०॥
स्वागतं वत मे अज्ज सुप्पभातं सुहुट्ठितं।
यं अद्दसं देवतयो अच्छरा कामवण्णिनियो ॥१९१॥
तासहं धम्मं सुत्वान काहामि कुसलं बहुं।
दानेन समचरियाय संयमेन दमेन च।
साहं तत्थ गमिस्सामि यत्थ गन्त्वा न सोचरेति ॥१९२॥

गुतिलविमानं पञ्चमं ॥५॥

३४—दद्दल्लविमानं (३।६)

दद्दल्लमानो वण्णेन यससा च यसस्सिनी।
सब्बे देवे तावतिंसे वण्णेन अतिरोचसि ॥१॥
दस्सनं नाभिजानामि इदं पठमदस्सनं।
कस्मा काया नु आगम्म नामेन भाससे ममन्ति ॥२॥
अहं भद्दे सुभद्दासि पुब्बे मानुसके भवे।
सहभरिया च ते आसिं भगिनी च कनिट्ठिका ॥३॥
साहं कायस्स भेदाय विप्पमुत्ता ततो चुता।
निम्मानरति देवानं उपपन्ना सहब्यतन्ति ॥४॥
पहूतकतकल्याणा ते देवेयन्ति पाणिनो।
येसं त्वं कित्तयिस्ससि सुभद्दे जातिमत्तनो ॥५॥
कथं त्वं केन वण्णेन केन वा अनुसासिता।
केदिसेनेव दानेन सुब्बतेन यसस्सिनी ॥६॥
यसं एतादिसं पत्ता विसेसं विपुलमज्झगा।
देवते पुच्छिता' चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
अट्ठेव पिण्डपातानि यं दानं अददं पुरे।
दक्खिणेय्यस्स संघस्स पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥८॥

तेन मे तादिसो वण्णो . . पे (१।६,७)
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९,१०॥
अहं तया बहुतरे भिक्खू सञ्ञते ब्रह्मचारिनो।
तप्पेसिं अन्नपानेन पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥११॥
तया बहुतरं दत्वा हीनकायूपगा अहं ।
कथं त्वं अप्पतरं दत्वा विसेसं विपुलमज्झगा ।
देवते पुच्छिता, चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥१२॥
मनोभावनियो भिक्खु सन्दिट्ठो मे पुरे अहु।
ताहं भत्तेन निमन्तेसिं रेवतं अत्तनट्ठमं ॥१३॥
सो मे अप्पपुरेक्खारो अनुकम्पाय रेवतो ।
संघे देहीति मं अवोच तस्साहं वचनं करिं ॥१४॥
सा दक्खिणा संघगता अप्पमेय्या पतिट्ठिता ।
पुग्गलेसु तया दिन्नं न तं तव महप्फलन्ति ॥१५॥
इदानेवाहं जानामि संघे दिन्नं महप्फलं ।
साहं गन्त्वा मनुस्सत्तं वदञ्ञू वीतमच्छरा ।
संघे दानं दस्सामहं अप्पमत्ता पुनप्पुनन्ति ॥१६॥
का एसा देवता भद्दे तया मन्तयते सह ।
सब्बे देवे तावतिंसे वण्णेन अतिरोचति ॥१७॥
मनुस्सभूता देविन्द पुब्बे मानुसके भवे ।
सहभरिया च मे आसि भगिनीच कनिट्ठिका ।
संघे दानानि दत्वान कतपुञ्ञा विरोचति ॥१८॥
धम्मेन पुब्बेभगिनी तया भद्दे विरोचसि ।
यं संघम्हि अप्पमेय्ये पतिट्ठापेसि दक्खिणं ॥१९॥
पुच्छितो हि मया बुद्धो गिज्झकूटम्हि पब्बते ।
विपाकं संविभागस्स यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥२०॥
यजमानानं मनुस्सानं पुञ्ञापेखान पाणिनं ।
करोतं ओपधिकं पुञ्ञं यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥२१॥
तं मे वियाकासि जानं कम्मप्फलं सकं ।
विपाकं संविभागस्स यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥२२॥
चत्तारो च पटिपन्ना चत्तारो च फलेठिता ।
एस संघो उजुभूतो पुञ्ञसीलसमाहितो ॥२३॥

यजमानानं मनुस्सानं पुञ्ञापेखान पाणिनं ।
करोतं ओपधिकं पुञ्ञं संघे दिन्नं महप्फलं ॥२४॥
एसो हि संघो विपुलो महग्गतो एसप्पमेय्यो उदधीव सागरो ।
एतेहि सेट्ठानरविरियसावका पभंकरा धम्म कथमुदीरयन्ति ॥२५॥
तेसं सुदिन्नं सुहुतं सुयिट्ठं यं संघमुद्दिस्स ददन्ति दानं ।
सा दक्खिणा संघगता पतिट्ठिका महप्फला लोकविदूहि वण्णिता ॥२६॥
एतादिसं पुञ्ञमनुस्सरन्ता ये वेदयता विचरन्ति लोके।
विनेय्य मच्छेरमलं समूलं अनिन्दिता सग्गमुपेन्ति ठानन्ति ॥२७॥

बद्दल्लविमानं छट्ठं ॥६॥

३५—सेसवतीविमानं (३।७)

फलिकरजतहेमजालच्छन्नं विविधविचित्रफलसद्दगं सुरम्मं ।
ब्यम्हं सुनिम्मितं तोरणूपपन्नं राजकूपकिण्णं इदं सुभं विमानं ॥१॥
भाति च दस दिसा नभेव सुरियो सरदे तमपनुदो सहस्सरंसी ।
तथा तपति मिदं तव विमानं जलमिव धूमसिखो निसेनभग्गे ॥२॥
मुसतिव नयनं सतेरिताव आकासे ठपितमिदं मनुञ्ञं ।
वीणामुरजसम्मताळघुट्ठं इद्धं इन्दपुरं यथा तव मिदं ॥३॥
पदमुकुमुद उप्पलकुवलयं योधिका भण्डिका नोजका च सन्ति ।
सालकुसुमितपुप्फिता असोका विविध दुमग्गसुगन्धसेवितमिदं ॥४॥
सळळबुजसुजकसंयुत्ता कुसुकसुफुल्लितलता व लम्बिनीहि ।
मणिजालसदिसयसस्सिनी रम्मा पोक्खरणी उपत्थिता ते ॥५॥
उदकरुहा च येत्थिपुप्फजाता फलजा येव सन्ति रुक्खजाता ।
मनुस्सका अमानुस्सका च दिब्बा सग्गे तुम्हं निवेसनम्हि जाता ॥६॥
किस्स समदमस्स अयं विपाको केनासि कम्मफलेनिधूपपन्ना ।
यथा ते अधिगतमिदं विमानं तदनुपदं अवचासि अळारपखुमेति ॥७॥
यथा च मे अधिगतमिदं विमानं कोञ्चमयूरचकोरसंघचरितं ।
दिब्यपिलवहं सराजसिण्णं दिजकारण्डवकोकिलाभिनादितं ॥८॥
नानसन्तानकपुप्फरुक्खविविधा पाटलिजम्बु-असोक रुक्खवन्तं ।
यथा च मे अधिगतमिदं विमानं तन्ते पवेदिस्सामि सुणोहि भन्ते ॥९॥

मगधवर पुरत्थिमे नाळक-गामको नाम अत्थि भन्ते ।
तत्थ अहोसिं पुरे सुणिसा सेसवती ति तत्थ जानिंसु ममं ॥१०॥

साहं अपचि तत्थ कम्मकुसलं देवमनुस्सपूजितं महन्तं ।
उपतिस्सं निब्बुतं अप्पमेय्यं
मुदितमना कुसुमेहि अब्भोकिरिं ॥११॥

परमगतिगतञ्च पूजयित्वा अन्तिमदेहधरं इसिं उळारं ।
पहाय मानुसकं समुस्सयं तदिसागता इध मावसामि ठानन्ति ॥१२॥

सेसवतीविमानं सत्तमं ॥७॥

३६—मल्लिकाविमानं (३।८)

पीतवत्थे पीतधजे पीतालङ्कारभूसिते ।
पीतन्तराहि वग्गूहि अपिलन्धा व सोभसि ॥१॥

ककम्बुकायुरधरे कञ्चना वेळभूसिते ।
हेमजालकसञ्छन्ने नानारतनमालिनी ॥२॥

सोवण्णमया लोहितङ्कमया च मुत्तामया वेळुरिया मया च ।
मसारगल्ला सहलोहितका पारेवतक्खीनी मणीहि चित्तता ॥३॥

कोचि कोचि एत्थ मयूरसुस्सरो हंसस्स रञ्ञो करवीकसुस्सरो ।
तेसं सरो सुय्यति वग्गुरूपो पञ्चङ्गिकं तुरियमिव प्पवादितं ॥४॥

रथो च ते सुभो वग्ग् नानारतनचित्तितो ।
नानावण्णाहि धातुहि सुविभत्तो व सोभति ॥५॥

तस्मिं रथे काञ्चनबिम्बवण्णे या त्वं ठिता भाससि म पदेसं ।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥६॥

सोवन्न जालं मणिसोण्णचित्तं मुत्ता चित्त हेम जालेन छन्नं ।
परिनिब्बुते गोतमे अप्पमेय्ये पसन्नचित्ता अहमाभिरोपयिं ॥७॥

ताहं कम्मं करित्वान कुसलं बुद्धवण्णितं ।
अपेतसोका सुखिता सम्पमोदाम नामयाति ॥८॥

मल्लिकाविमानं अट्ठमं ॥८॥

३७—विसालक्खिविमानं (३।६)

का नाम त्वं विसालक्खि रम्मे चित्तलता वने।
समन्ता अनुपरियासि नारीगणपुरक्खता ॥१॥
यदा देवा तावतिंसा पविसन्ति इमं वनं।
सयोग्गा सरथा सब्बे चित्रा होन्ति इधागता ॥२॥
तुय्हञ्च इव पत्ताय उय्याने विचरन्तिया।
कायेन दिस्सति चित्तं केन रूपं तवेदिसं।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
येन कम्मेन देविन्द रूपं मय्हं गाती च मे।
इद्धी च आनुभावो च तं सुनोहि पुरिंदद ॥४॥
अहं राजगहे रम्मे सुनन्दा नामुपासिका।
सद्धा सीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥५॥
अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं।
अदासिं उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
चातुद्दसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्ठमी।
पाटिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं।
उपोसथं उपवसिं सदा सीलेसु संवुता ॥७॥
पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्ञता।
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ॥८॥
पञ्चसिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा।
उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यसस्सिनो ॥९॥
तस्सा मे ञातिकुलं आसि सदा मालाभिहारति
ताहं भगवतो थूपे सब्बमेवाभिरोपयिं ॥१०॥
उपोसथे वहं गन्त्वा मालागन्धविलेपनं।
थूपस्मि अभिरोपेसिं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥११॥
तेन कम्मेन देविन्द रूपं मय्हं गती च मे।
इद्धी च आनुभावो च यञ्च मालाभिरोपयिं ॥१२॥
यञ्च सीलवती आसिं न तं ताव विपच्चति।
आसा च पन मे देविन्द सकदगामिनी सियन्ति ॥१३॥

विसालक्खिविमानं नवमं ॥९॥

३८—पारिच्छत्तकविमानं (३।१०)

पारिच्छत्तके कोविळारे रमणीये मनोरमे।
दिब्बमालं गन्थमाना गायन्ती सम्पमोदसि ॥१॥
तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गेहि सब्बसो।
दिब्बा सद्दा निच्छरन्ति सवनीया मनोरमा ॥२॥
तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गेहि सब्बसो।
दिब्बा गन्धा पवायन्ति सुचिगन्धा मनोरमा ॥३॥
विवत्तमाना कायेन या वेणिसु पिलन्धना।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥
वटंसका वातधुता वातेन सम्पकम्पिता।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥५॥
यापि ते सिरस्मि माला सुचिगन्धा मनोरमा।
वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जुसको यथा ॥६॥
घायसे तं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
पभस्सरं अच्चिमन्तं वण्णगन्धेन संयुतं।
असोकपुप्फमालाहं बुद्धस्स उपनामयिं ॥८॥
ताहं कम्मं करित्वान कुसलं बुद्धवण्णितं।
अपेतसोका सुखिता सम्पमोदमनामया ॥९॥

पारिच्छत्तकविमानं दसमं ॥१०॥

उद्दानं—

उळारं उच्छुपल्लङ्कं लता च गुत्तिलेन च।
दद्दल्ल सेसवती मल्ली विसालक्खि परिच्छत्तको वग्गो तेन पवुच्चतीति

पारिच्छत्तकवग्गो ततियो ॥३॥

४—मञ्जेट्ठवग्गो

३९—मञ्जेट्ठकविमानं (४।१)

मञ्जेट्ठके विमानस्मिं सोवण्णवालुकसन्थते।
पञ्चङ्गिकेन तुरियेन रमसि सुप्पवादिते ॥१॥
तम्हा विमाना ओरुय्ह निम्मिता रतनामया।
ओगाहसि सालवनं पुप्फितं सब्बकालिकं ॥२॥
यस्स यस्सेव सालस्स मूले तिट्ठसि देवते।
सो सो मुञ्चति पुप्फानि ओनमित्वा दुमुत्तमो ॥३॥
वातेरितं सालवनं आधुतं दिजसेवितं।
वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जुसको यथा ॥४॥
घायसेतं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दासि अय्यरकुले अहुं।
बुद्धं निसिन्नं दिस्वान सालपुप्फेहि ओकिरिं ॥६॥
वटंसकं च सुकतं साल पुप्फमयं अहं।
बुद्धस्स उपनामेसिं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥७॥
ताहं कम्मं करित्वान कुसलं बुद्धवण्णितं।
अपेतसोका सुखिता सम्पमोदामनामयाति ॥८॥

मञ्जेट्ठकविमानं पठमं ॥१॥

४०—पभस्सरविमानं (४।२)

पभस्सरवरवण्णनिभे सुरत्तवत्थनिवासने ।
महिद्धिके चन्दरुचिरगत्ते का त्वं सुभे देवते वन्दसे ममं ॥१॥
पल्लङ्को च ते महग्घो नाना रतनचित्तितो रुचिरो ।
यत्थ त्वं निसिन्ना विरोचसि देवराजारिव नन्दने वने ॥२॥

किं त्वं पुरे सुचरितमा चरि भद्दे किस्स कम्मस्स विपाकं अनुभोसि।
देवलोकस्मि देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ।।३।।

पिण्डायते चरन्तस्स मालं फाणितञ्च अददं भन्ते।
तस्स कम्मस्सिदं विपाकं अनुभोमि देवलोकस्मि ।।४।।

होति च मे अनुतापो अपरद्धं दुक्खितञ्च मे भन्ते।
साहं धम्मं नास्सोसिं सुदेसितं धम्मराजेन ।।५।।

तं तं वदामि भद्दन्ते यस्स मे अनुकम्पियो।
कोचि धम्मेसु तं समादपेथ सुदेसितं धम्मराजेन ।।६।।

येसं अत्थि सद्धा बुद्धे धम्मे च संघे रतने च ।।७।।

ते मम तिविरोचन्ति आयेनायससा सिरिया।
पतापेन वण्णेन उत्तरितरा अञ्ञे महिद्धिकतरा मया देवाति ।।८।।

पभस्सरविमानं दुतियं ।।२।।

४१—नागविमानं (४।३)

अलङ्कता मणिकनककञ्चनाचितं सुवण्णजालचित्तं महन्तं।
अभिरुय्ह गजवरं सुकप्पितं इधागमा वेहायसमयमन्तलिक्खे ।।१।।

नागस्स दन्तेसु दुवेसु निम्मिता अच्छोदका पदुमिनियो सुफुल्ला।
पदुमेसु चतुरियगणा पवज्जरे इमा च नच्चन्ति मनोहरायो ।।२।।

देविद्धिपत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ये सब्बदिसा पभासतीति ।।३।।

वाराणसियं उपसङ्कमित्वा बुद्धस्साहं वत्थयुगमदासिं।
पादानि वन्दित्व छमा निसीदिं वित्थाव तं अञ्जलिकं अकासिं ।।४।।

बुद्धो च मे कञ्चनसन्निभत्तचो अदेसयि समुदयदुक्खनिच्चतं।
असंखतं दुक्खनिरोधसच्चं मग्गं अदेसयि यतो विजानिस्सं ।।५।।

अप्पायुकी कालकता ततो चुता उपपन्ना तिदसान यसस्सिनी।
सक्कस्साहं अञ्ञतरा पजापति यसुत्तरा नाम दिसासु विस्सुताति ।।६।

नागविमानं ततियं ।।३।।

४२—अलोणविमानं (४।४)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते।
ओभासेन्ति दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो . . . पे. . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
सा देवता अत्तमना . . . पे. . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहञ्च बाराणसियं बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो।
अदासिं सुक्खकुम्मासं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥५॥
सुक्खाय अलोणिकाय च यस्स फलं कुम्मासपिण्डिया।
अलोमं सुखितं दिस्वा के पुञ्ञं न करिस्सति ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे. .वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७,८॥

अलोणविमानं चतुत्थं ॥४॥

४३—कञ्जिकदायिकाविमानं (४।५)

अभिक्कन्तेन वण्णेन . . पे . . ओसधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो . . पे. . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहं अन्धकविन्दस्मि बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो।
अदासिं कोलसम्पाकं कञ्जिकं तेलधूपितं ॥५॥
पिप्फल्या लसुणेन च मिस्सं लामज्जकेन च।
अदासिं उजुभूतास्मि विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
या महेसित्तं कारेय्य चक्कवत्तिस्स राजिनो।
नारी सब्बङ्गकल्याणी भत्तु चानोमदस्सिका।
एतास्स कञ्जिकदानस्स कलं नाग्घति सोळसिं ॥७॥
सतं निक्खा सतं अस्सा सतं अस्सतरीरथा।
सतं कञ्ञासहस्सानि आमुत्तमणिकुण्डला।
एतस्स कञ्जिकदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसिं ॥८॥
सतं हेमवता नागा ईसा दन्ता उरूळ्हवा।
सुवण्णकच्छा मातङ्गा हेमकप्पनिवाससा।
एतस्सा कञ्जिकदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसिं ॥९॥

चतुन्नम्पि च दीपानं इस्सरं योध कारये।
एतस्स कंज्जिकदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसिन्ति ।।१०।।

कञ्जिकदायिकाविमानं पञ्चमं ।।५।।

४४—विहारविमानं (४।६)

अभिक्कन्तेन वण्णेन......पे......ओसधी विय तारका ।।१।।
तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गेहि सब्बसो।
दिब्बा सद्दा निच्छरन्ति सवनीया मनोरमा ।।२।।
तस्स ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गेहि सब्बसो।
दिब्बा गन्धा पवायन्ति सुचिगन्धा मनोरमा ।।३।।
विवत्तमाना कायेन या वेणिसु पिलन्धना।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ।।४।।
यतङ्सका वातधुता वातेन सम्पकम्पिता।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ।।५।।
यापिते सिरसि माला सुचिगन्धा मनोरमा।
वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जूसको यथा ।।६।।
घायसेतं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फल ।।७।।
सावत्थियं मय्ह सखी भदन्ते संघस्स कारेसि महाविहारं।
तत्थ पसन्ना अहमानुमोदिं दिस्वा अगारञ्च पियञ्च मेतं ।।८।।
तायेव मे सुद्धनुमोदनाय लद्धं विमानब्भुतदस्सनेय्यं।
समन्ततो सोळसयोजनानि वेहासयं गच्छति इद्धिया मम ।।९।।
कूटागारा निवेसा मे विभत्ता भागसो मिता।
दद्दल्लमान आभन्ति समन्ता सतयोजनं ।।१०।।
पोक्खरञ्ञ च मे एत्थ पुथुलो मनिसेविता।
अच्छोदका विप्पसन्ना सोण्णवालुकसंथना ।।११।।
नानापदुमसञ्छन्ना पुण्डरीक समोतता।
सुरभी सम्पवायन्ति मनुञ्ञामालुतेरिता ।।१२।।
जम्बुयो पनसा ताला नाळिकेरा वनानि च।
अन्तो निवेसने जाता नाना रुक्खा अरोपिमा ।।१३।।

नानातुरियसंघुत्थं अच्छरागणघोसितं।
यो पि मं सुपिने पस्से सो पि वित्तो सिया नरो ॥१४॥

एतादिस अब्भुत दस्सनेय्यं विमानं सब्बसो पभं।
मम कम्मेहि निब्बत्तं अलं पुञ्ञानि कातवे ॥१५॥

तायेव ते सुद्धनुमोदनाय लद्धं विमानब्भुतदस्सनेय्यं।
या चेव सा दानमदासि नारि तस्सा गतिं ब्रूहि कुहिं उप्पन्ना साति ॥१६॥

या सा अहु मय्ह सखी भदन्ते संघस्स कारेसि महाविहारं।
विञ्ञातधम्मा सा अदासि दानं उप्पन्ना निम्मानरतीसु देवे ॥१७॥

पाजापती तस्स सुनिम्मितस्स अचिन्तिया कम्मविपाक तस्सा।
यमेतं पुच्छसि कुहिमुप्पन्ना सा भन्ते वियाकासिं अनञ्ञथा अहं ॥१८॥

तेन हि अञ्ञे पि समादपेथ संघस्स दानानि ददाथ वित्ता।
धम्मञ्च सुनाथ पसन्नमानसा सुदुल्लभो लद्धो मनुस्सलाभो ॥१९॥

यं मग्गं मग्गाधिपती अदेसयि ब्रमस्सरो कञ्चनसन्निभत्तचो।
संघस्स दानानि ददाथ वित्ता महप्फला यत्थ भवन्ति दक्खिणा ॥२०॥

ये पुग्गला अट्ठसतं पसत्था चत्तारि ये तानि युगानि होन्ति।
ते दक्खिणेय्या सुगतस्स सावका एतेसु दिन्नानि महप्फलानि ॥२१॥

चत्तारो च पटिपन्ना चत्तारो च फले ठिता।
एस संघो उजुभूतो पञ्ञासीलसमाहितो ॥२२॥

यजमानानं मनुस्सानं पुञ्ञपेक्खान पाणिनं।
करोतं ओपधिकं पुञ्ञं संघे दिन्नं महप्फलं ॥२३॥

एसो हि संघो विपुलो महग्गतो एसप्पमेय्यो उदधीव सागरो।
एतेहि सेट्ठा नरवीरसावका पभङ्करा धम्ममुदीरयन्ति ॥२४॥

तेसं सुदिन्नं सुहुतं सुयिट्ठं ये संघमुद्दिस्स ददन्ति दानं।
सा दक्खिणा संघगता पतिट्ठिता महप्फला लोकविदूहि वण्णिता ॥२५॥

एतादिसं पुञ्ञमनुस्सरन्ता ये वेद जाता विचरन्ति लोके।
विनेय्य मच्छेरमलं समूलं अनिन्दिता सग्गमुपेन्ति ठानन्ति ॥२६॥

विहारविमानं छट्ठं ॥६॥

भाणवारं दुतियं ॥२॥

४६—चतुरित्थिविमानं (४।७)

अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे..(×१–३)..

वण्णोच ते सब्बदिसा पभासतीति ॥१–३॥

सा देवता अत्तमना..पे (×४)..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

इन्दीवरानं हत्थकं अहमदासिं भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स।
एसिकानं उण्णतस्मिं नगरे वरे पेण्णकते रम्मे ॥५॥

तेन मे तादिसो वण्णो..पे (×७,८)..

वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥६,७॥

अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे..वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति।
सा देवता अत्तमना..पे..यस्स कम्मसिदं फलं ॥८,११॥

नीलुप्पलहत्थकं अहमदासिं भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स।
एसिकानं उण्णतस्मिं नगरे वरे पेण्णकते रम्मे ॥१२॥

तेन मे तादिसो वण्णो..पे..

वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥१३,१४॥

अभिक्कन्तेन..पे..सा देवता अत्तमना..पे..

यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥१५,१८॥

ओदातमूलकं हरीतपत्तं उदकम्हि सरे जातमहमदासिं।
भिक्खुनो पिण्डाय चरतस्स एसिकानं उण्णस्मिं नगरे
वरे पेण्णकते रम्मे ॥१९॥

तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥२०,२१॥

अभिक्कन्तेन वण्णेन..पे..वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति।
सा देवता अत्तमना..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥२२,२५॥

अहं सुमना मनुस्स सुमनमकुलानि दन्तवण्णानि अहमदासिं।
भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स एसिकान उण्णतस्मि नगरे
वरे पेण्णकते रम्मे ॥२६॥

तेन मे तादिसो वण्णो..पे..
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥२७,२८॥

चतुरित्थिविमानं सत्तमं ॥७॥

४६—अम्बविमानं (४।८)

दिब्बन्ते अम्बवनं रम्मं पासादेत्थ महल्लको ।
नानातुरियसंघुट्ठो अच्छरागणघोसितो ॥१॥
पदीपो चेत्थ जलति निच्चं सोवण्णयो महा ।
दुस्सफलेहि रुक्खेहि समन्ता परिवारितो ॥२॥
केन ते अम्बवनं रम्मं पासादेत्थ महल्लको ।
केन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३,४॥
सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
विहारं संघस्स कारेसिं अम्बेहि परिवारितं ॥६॥
परियोसिते विहारे कारेन्ते निट्ठिते महे महे ।
अम्बे अच्छादयित्वान कत्वा दुस्समये फले ॥७॥
पदीपं तत्थ जालेत्वा भोजयित्वा गणुत्तमं ।
निय्यादेसिं तं संघस्स पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥८॥
तेन मे अम्बवनं रम्मं पासादेत्थ महल्लको ।
नानातुरियसंघट्ठो अच्छरागणघोसितो ॥९॥
पदीपो चेत्थ जलति निच्चं सोवण्णयो महा ।
दुस्सफलेहि रुक्खेहि समन्ता परिवारितो ॥१०॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . .
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥११,१२॥

अम्बविमानमट्ठमं ॥८॥

४७—पीतविमानं (४।९)

पीतवत्थे पीतधजे पीतालङ्कार भूसिते ।
पीतचन्दनलित्तङ्गे पीतुप्पलमधारिती ॥१॥
पीता पासादसयने पीतासने पीत भोजने ।
पीतच्छत्ते पीता रथे पतस्से पीत वीजने ॥२॥
किं कम्ममकरी भद्दे पुब्बे मानुसके भवे ।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥

कोसातिकि नाम लतत्थि भन्ते लित्तिका अनभिज्झिता।
तस्सा चत्तारि पुप्फानि थूपं अभिहरिं अहं ॥४॥
सत्थु सरीरं उद्दिस्स विप्पसन्नेन चेतसा।
नास्स मग्गं अवेक्खिस्सं तदङ्गमनसा सती ॥५॥
ततो मं अवधि गावी थूपं अप्पत्तमानसं।
तञ्चाहं अभिसञ्चेय्यं भीयो नून इतो सिया ॥६॥
तेन कम्मेन देविन्द मघवा देव कुञ्जर।
पहाय मानुस देहं तव सहब्यतमागताति ॥७॥
इदं सुत्वा तिदसाधिपति मघवा देवकुञ्जरो।
तावतिंसे पसादेन्तो मातलिमेतद ब्रवि ॥८॥
पस्स मातलि अच्छेरं चित्तं कम्मफलं इदं।
अप्पकम्पि कतं देय्यं पुञ्ञं होति महप्फलं ॥९॥
नत्थि चित्ते पसन्नम्हि अप्पका नाम दक्खिणा।
तथागते वा सम्बुद्धे अथवा तस्स सावके ॥१०॥
एहि मातलि अम्हे पि भिय्यो भिय्यो महेमसे।
तथागतस्स धातुयो सुखो पुञ्ञानमुच्चयो ॥११॥
तिट्ठन्ते निब्बुते वापि समे चित्ते सम फलं।
चेतो पणिधिहेतुहि सत्ता गच्छन्ति सुग्गतिं ॥१२॥
बहुन्नं वत अत्थाय उप्पज्जन्ति तथागता।
यत्थ कारं करित्वान सग्गं गच्छन्ति दायकाति ॥१३॥

पीतविमानं नवमं ॥९॥

४८—उच्छुविमानं दसमं (४।१०)

ओभासयित्वा पठविं सदेवकं अतिरोचसि चन्दिमसुरिया विय।
सिरिया च वण्णेन यसेन तेजसा ब्रह्मा व देवे दिससे सहिन्दके ॥१॥
पुच्छामि तं उप्पलमालधारिने आवेळिने कञ्चनसन्निभत्तचे।
अलङ्कते उत्तमवत्थधारिने का त्वं सुभे देवते वन्दसे मम ॥२॥
दानं सुचिण्णं अथ सीलसञ्ञमो केनूपपन्ना सुगतिं यसस्सिनी।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥

इदन्ते भन्ते इध मेव गामं पिण्डाय अम्हाक घरं उपागमी।
ततो ते उच्छुस्स अदासि खण्डिकं पसन्नचित्ता अतुलाय पीतिया ॥४॥

सस्सु च पच्छा अनुयुञ्चते ममं कहन्नु उच्छु वधु ते अवाकरि।
न छड्डितं न पन खादितं मया सन्तस्स भिक्खुस्स सयं अदासहं ॥५॥

तुय्हञ्चिदं इस्सरियमथो मम इतिस्स सस्सु परिभासते ममं।
लेड्डु गहेत्वा पहरं अदासिने ततो चुता कालकतम्हि देवता ॥६॥

तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्मं अनुभोमि अत्तना।
देवेहि सद्धि परिचारि यामहं मोदामहं कामगुणेहि पञ्चहि ॥७॥

तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्मं अनुभोमि अत्तना।
देविन्द गुत्ता तिदसेहि रक्खिता समप्पिता कामगुणेहि पञ्चहि ॥८॥

एतादिसं पुञ्ञफलं अनप्पकं महाविपाका मम उच्छुदक्खिणा।
देवेहि सद्धि परिचारि यामहं मोदामहं कामगुणेहि पञ्चहि ॥९॥
एतादिस पुञ्ञफलं अनप्पकं महाजुतिका मम उच्छुदक्खिणा।
देविन्दगुत्ता तिदसेहि रक्खिता सहस्सनेत्तो रिव नन्दने वने ॥१०॥

तुवञ्च भन्ते अनुकम्पकं विदू उपेच्च वन्दिं कुसलञ्च पुच्छिमं।
ततो ते उच्छुस्स अदासि खण्डिकं पसन्नचित्ता अतुलाय पीतियाति ॥११॥

उच्छुविमानं दसमं ॥१०॥

४६—वन्दनविमानं (४।११)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते।
ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
सा देवता अत्तमना..पे..यस्स कम्मसिदं फलं ॥४॥

अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दिस्वान समणे सीलवन्ते।
पादानि वन्दित्वा मनं पसादियं वित्ता चहं अञ्जलिकमकासि ॥५॥

तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

वन्दनविमानं एकादसमं ॥११॥

५०—रज्जुमालाविमानं (४।१२)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते।
हत्थे पादे च विग्गय्ह नच्चसि सुप्पवादिते ॥१॥
तस्सा ते नन्दमानाय अङ्गमङ्गेहि सब्बसो।
दिब्बा सद्दा निच्छरन्ति सवनिया मनोरमा ॥२॥
तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गेहि सब्बसो।
दिब्बा गन्धा पवायन्ति सुचिगन्धा मनोरमा ॥३॥
विवत्तमाना कायेन या वेणीसु पिळन्धना।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥
वटङ्सका वातधुता वातेन सम्पकम्पिता।
तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥५॥
सापि ते सिरसि माला सुचिगन्धा मनोरमा।
वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जुसको ॥६॥
घायसे तं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
दासी अहं पुरे आसिं गयायम्ब्राह्मणस्स हं।
अप्पपुञ्ञा अलक्खिका रज्जुमाला तिमं विदू ॥८॥
अक्कोसानं वधानञ्च तज्जनया च उक्कता।
कुतं गहेत्वा निक्खम्म अगच्छिं उदकहारिया ॥९॥
विपथे कुतं निक्खिपित्वा वनसण्डं उपागमिं।
इधेवाहं मरिस्सामि कोवत्थो पि जीवितेन मे ॥१०॥
दळ्हपासं करित्वान आलम्बित्वान पादपे।
ततो दिसा विलोकेसिं को नु खोव नमस्सितो ॥११॥
तत्थद्दसामि सम्बुद्धं सब्बलोकहितं मुणि।
निसिन्नं रुक्खमूलस्मि झायन्तं अकुतोभयं ॥१२॥
तास्सा मे आहु संवेगो अब्भुतो लोमहङ्सनो।
को नु खो नमस्सितो मनुस्सो उदाहु देवता ॥१३॥
पासादिकं पसादनियवना निब्बनमागतं।
दिस्वा मनो मे पसीदि नायं यादिसिकीदिसो ॥१४॥
गुत्तिन्द्रियो झानरतो अबहिगतमानसो।
हितो सब्बस्स लोकस्स बुद्धो अयं भविस्सति ॥१५॥

भयभेरवो दुरासदो सिहो व गुहनिस्सतो।
दुल्लभायं दस्सनाय पुप्फं उदुम्बरं यथा ॥१६॥
सो मं मुदूहि वाचाहि अलापित्वा तथागतो।
रज्जुमालेतिमं अवोच सरणं गच्छ तथागतं ॥१७॥
ताहं गिरं सुणित्वान नेळं अत्थवतिं सुचिं।
सण्हं मुदुञ्च वग्गुञ्च सब्बसोकापनूदनं ॥१८॥
कल्लचित्तञ्च मं ञत्वा पसन्नं सुद्धमानसं।
हितो सब्बस्स लोकस्स अनुसासि तथागतो ॥१९॥
इदं दुक्खन्ति मं अवोच अयं दुक्खस्स सम्भवो।
अयं दुक्खनिरोधो च अञ्जसो अमतोगधो ॥२०॥
अनुकम्पकस्स कुसलस्स ओवादम्हि अहं ठिता।
अज्झगा अमतं सन्तिं निब्बानं पदमच्चुतं ॥२१॥
साहं अवट्ठिता पेमदास्सने अविकम्पिनो।
मुलजाताय सद्धाय धीता बुद्धस्स ओरसा ॥२२॥
साहं रमामि कीळामि मोदामि अकुतोभया।
दिब्बमालं धारयामि पिवामि मधुमद्धवं ॥२३॥
सट्ठि तुरियसहस्सानि पतिबोधं करोन्ति मे।
आळम्बो गग्गरो भीमो साधुवादी च संसयो ॥२४॥
पोक्खरो च सुफस्सो च वीणा मोक्खा च नारियो।
नन्दा चेव सुनन्दा च सोणदिन्ना सुचिम्हिता ॥२५॥
अलम्बुसा मिस्स केसी च पुण्डरीकाति धारुणी।
एनिपस्सा सुपस्सा च सुभद्दा मुदुकावदी ॥२६॥
एताचञ्ञा च सेय्यासे अच्छरानं पवोधिया।
ता मं कालेनुपागन्त्वा अभिभासन्ति देवता ॥२७॥
हन्द नच्चाम गायाम हन्द तं रमयामसे।
नयिदं अकतपुञ्ञानं कतं पुञ्ञानमेविदं ॥२८॥
असोकं नन्दनं रम्मं तिदसानं महावनं।
सुख अकतपुञ्ञान इध नत्थि परत्थ च ॥२९॥
सुखञ्च च कतपुञ्ञानं इध चेव परत्थ च।
तेसं सहब्यकामानं कातब्बं कुसलं बहुं ॥३०॥
कत पुञ्ञाहि मोदन्ति सग्गे भोगस्स मङ्गिनो।
बहूनं वत अत्थाय उप्पज्जन्ति तथागता ॥३१॥

दक्खिणेय्या मनुस्सानं पुञ्ञक्खेत्तानमाकरा।
यथाकारं करित्वान सग्गे मोदन्ति दायकाति ॥३२॥

रज्जुमालाविमानं द्वादसमं ॥१२॥

उद्दानं—

मञ्जिट्ठा पभस्सरा नलिनी कञ्जिकदायिका।
विहार चतुरियत्थम्बा पीता उच्छु वन्दन रज्जुमाला च वग्गो तेन पवुच्चतीति ॥

(मञ्जेट्ठ) चतुत्थो वग्गो ॥४॥

५—महारथवग्गो

५१—मण्डूकदेवपुत्तविमानं (५।१)

को मे वंदति पादानि इद्धिया यससा जलं।
अभिक्कन्तेन वण्णेन सब्बा ओभासयं दिसाति ॥१॥
मण्डूको अहं पुरे आसिमुदके वारिगोचरो।
तव धम्मं सुणन्तस्स अवधि वच्छपालको ॥२॥
मुहुत्तं चित्तपसादस्स इद्धि पस्स यमञ्च मे।
अनुभावञ्च मे पस्स वण्ण पस्स जुतिञ्च मे ॥३॥
ये च ते दीघमद्धान धम्मं अस्सोसु गोतम।
पत्ता ते अचलट्ठानं यत्थ गन्वा न सोचरेति ॥४॥

मण्डूकदेवपुत्तविमानं पठमं ॥१॥

५२—रेवतिविमानं (५।२)

चिरप्पवासिम्पुरिसं दूरतो सोत्थिमागतं।
ञातिमित्ता सुहज्जा च अभिनन्दन्ति आगतं ॥१॥
तथेव कतपुञ्ञम्पि अस्मा लोका परं गतं।
पुञ्ञानि पटिग्गण्हन्ति पियं ञाति व आगतं ॥२॥
उट्ठेहि रेवते सुपापधम्मे अपारुतं द्वारमदानसीले।
नस्साम तं यत्थ थुनन्ति दुग्गता समप्पिता नेरयिका दुक्खेनाति ॥३॥
इच्चेवं वत्वान यमस्स दूता ते द्वे यक्खा लोहितक्खा ब्रहन्ता।
पच्चेकबाहासु गहेत्वा रेवतिं पक्कामयिंसु देवगणस्स सन्तिके ॥४॥
आदिच्चवण्णं रुचिरं पभस्सरं व्यम्हं सुभं कञ्चनजालछन्नं।
कस्सेतं आकिण्णजनं विमानं सुरियस्स रंसी रिव जोतमानं ॥५॥
नारीगणा चन्दनसारलित्ता उभतो विमानं उपसोभयन्ति।
तं दिस्सति सुरियसमानवण्णं को मोदति सग्गप्पत्तो विमानेति ॥६॥

बाराणसियं नन्दियो नामासि उपासको अमच्छरि दानपती वदञ्ञु।
तस्मेत आकिण्णजन विमान सुरियस्स रंसिरिव जोतमानं ।।७।।
नारिगणा चन्दनसारलित्ता उभतो विमान उपसोभयन्ति।
त दिस्सति सुरियसमानवण्णं मो मोदति सग्गप्पत्तो विमाने।।८।।
नन्दि यस्साहं भरिया अगारिनी सब्बकुलस्स इस्सरा।
भत्तु विमाने रमिस्सामिदानिहं न पत्थये निरयदस्सनाय ।।९।।
एसेव ते निरयो सुपापधम्मे पुञ्ञं तथा अकत जीवलोके।
नहि मच्छरियो रोसको पापधम्मो सग्गूप्पगान लभति सहव्यत ।।१०।।
कि नु गूथञ्च मुत्तञ्च असुचि पटिदिस्सति।
दुग्गन्धं कि इदं मिळ्ह कि एतमुपवायति ।।११।।
एस ससवको नाम गम्भीरो सतपोरिसो।
यत्थ वस्ससहस्सानि तुवम्पच्चसि रेवर्तात ।।१२।।
किन्नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कतं कत।
केन संसवको लद्धो गम्भीरो सतपोरिसो ।।१३।।
समणे ब्राह्मणे चापि अञ्ञे वापि वनिब्बके।
मुसावादेन वञ्चेसि तं पापं पकटं तया ।।१४।।
तेन संसवको लद्धो गम्भीरो सतपोरिसो।
तत्थ वस्ससहस्सानि तुवम्पच्चसि रेवते ।।१५।।
हत्थेपि छिन्दन्ति अथोपि पादे कण्णे पि छिन्दन्ति अथो पि नासं।
अथो पि काकोलगणासमेच्च सगम्म खादन्ति विफन्दमानन्ति ।।१६।।
साधु खो मं पटिनेथ काहामि कुसलं बहु।
दानेन समचरियाय सयमेन दमेन च।
यं कत्वा सुखिता होन्ति न च पच्छानुतप्परेति ।।१७।।
पुरे तुव पमज्जित्वा इदानि परिदेवसि।
सयं कतानं कम्मानं विपाकं अनुभोस्ससि ।।१८।।
को देवलोकतो मनुस्सलोक गन्त्वान पुट्ठो मे एवं वदेय्य।
निक्खित्त दण्डेसु ददाथ दान अच्छादनं सयनमथन्न पान ।।१९।।
नहि मच्छरियो रोसको पापधम्मो सग्गपगान लभति सहव्यतं ।।२०।।
साहं नून इतो गन्त्वा योनिं लद्धानमानुसि।
वदञ्ञू सीलसम्पन्ना काहामि कुसलं बहुं।
दानेन समचरियाय संयमेन दमेन च ।।२१।।
आरामानि च रोपिस्सं दुग्गे संकमनानि च।
पापञ्च उदपानञ्च विप्पसन्नेन चेतसा ।।२२।।

चातुद्दसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्ठमी ।
पाटिहारियपक्खञ्च अट्ठङ्गसुसमागतं ॥२३॥
उपोसथं उपवसिस्सं सदा सीलेन संवुता।
न च दाने पमज्जिस्सं सामं दिट्ठमिदं मयाति ॥२४॥
इच्चेवं विप्पलपन्तिं फन्दमानं ततो ततो।
खिपिंसु निरये घोरे उद्धपादमवसिरं ॥२५॥
अहं पुरे मच्छरिनी अहोसिं परिभासिका समणब्राह्मणानं।
वितथेन च सामिकं वञ्चयित्वा पच्चामहं निरये घोररूपेति ॥२६॥

रेवतिविमानं दुतियं ॥२॥

५३—छत्तमाणवकविमानं (५।३)

यो वदतं पवरो मनुजेसु सक्यमुनी भगवा कतकिच्चो ।
पारगतो बलविरियसमङ्गी तं सुगतं सरणत्थमुपेहि ॥१॥
रागविरागमनेजमसोकं धम्ममसंखतमप्पटिकूलं ।
मधुरमिमं पगुणं सुविभत्तं धम्ममिमं सरणत्थमुपेहि ॥२॥
यत्था च दिन्न महप्फलमाहु चतुसु सुचीसु पुरिसयुगेसु।
अट्ठ च पुग्गल धम्मदसा ते संघमिमं सरणत्थमुपेहि ॥३॥
न तथा तपति नभस्मिं सुरियो चन्दो न भासति न फुस्सो ।
यथा तुलमिदं महप्पभासं को नु त्वं तिदिवामहिमुपागमि ॥४॥
छिन्दति च रंसि पभंकरस्स साधिकवीसति योजनानि आभा।
रत्तिम्पिचे यथा दिवं करोति परिसुद्धं विमलं सुभं विमान ॥५॥
बहुपदुमविचित्रपुण्डरीकं वोकिण्णं कुसुमेहि नेकविचित्तं ।
अरजविरजहेमजालछन्न आकासे तपति यथा पि सुरियो ॥६॥
रत्तम्बरपीतवाससाहि अगलुपियङ्गुकचन्दनुस्सदाहि ।
कञ्चनतनुसन्निभत्तचाहि परिपूरं गगनं व तारकाहि ॥७॥
नरनारियो बहुकेत्थ नेकवण्णा कुसुमविभूसिता भरनेत्तसुभना।
अनिलपमुञ्चिता पवन्ति सुरभि तपनीयवितता सुवण्णछदना ॥८॥
किस्स कम्मस्स अय विपाको केनासि कम्मफलेनिधूपपन्नो ।
यथा च ते अधिगतमिदंविमानं तदानुरूप अवहसि इङ्घ पुट्ठोति ॥९॥
यं इध पथे समेच्च माणवेन सत्थनूसासि अनुकम्पमानो।
तव रतनवरस्स धम्मं सुत्वा करिस्सामीति च इति ब्रवित्थ छत्तो ॥१०॥

जिनपवरं उपेमि सरणं धम्मञ्चापि तथेव भिक्खुसंघं ।
नो ति पठमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासिं ॥११॥
माय पाणवधं विविधमाचरस्सु (असुचि न हि पाणेसु) ।
असञ्ञतं अवर्ण्णयिसु सप्पञ्ञा ।
नोति पठमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचन तथेव कासि ॥१२॥
मा च परजनस्स रक्खितम्हि आदातब्ब असञ्ञितथो अदिन्नं ।
नोति पठमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासि ॥१३॥
मा च परजनस्स रक्खितायो परभरियायो अगमा अनरियमेत ।
नोति पठमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासि ॥१४॥
मा च वितथ अञ्ञाथा अभणि न हि मुसावाद अवर्ण्णयिसु सप्पञ्ञा ।
नो ति पथमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचन तथेवकासि ॥१५॥
येन च पुरिसस्स अपेति सञ्जा त मज्ज परिवज्जयस्सु सब्ब ।
नो ति पठमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचन तथेवकासि ॥१६॥
स्वाहं इध पञ्चसिक्खा करित्वा पटिपज्जित्वा तथागतस्स धम्मे ।
पटिपज्जित्वा तथागतस्स धम्मे द्वे पथमगमासि चोरमज्झे ।
ते मं तत्था वधिंसु भो गहेतु ॥१७॥
एत्तकमिद अनुस्सरामि कुसलं ततो परं न मे विज्जति अञ्ञं ।
तेन सुचरितेन कम्मुनाहं उपपन्नो तिदिवेसु कामकामी ॥१८॥
पस्स खणमुहुत्तसञ्ञामस्स अनुधम्मपटिपत्तिया विपाकं ।
जलमिव यससा पेक्खमाना बहूकामा पि हयन्ति हीनधम्मा ॥१९॥
पस्स कतिपाय देसनाय सुगतिञ्चम्हि गतो सुखञ्च पत्तो ।
ये चेते सततञ्च सुणन्ति धम्म मञ्ञे ते अमतं फुसन्ति खेमं ॥२०॥
अप्पकम्पि कतं महाविपाक विपुलं होति तथागतस्स धम्मे ।
पस्स कतपुञ्ञताय छत्तो ओभासति पथविं यथापि सुरियो ॥२१॥
किमिदं कुसल किमाचरेम इच्चेकेहि समेच्च मन्तयन्ति ।
ते मय पुनदेव लद्धा मानुस्सत्त पटिपन्ना विचारेमु सीलवन्तो ॥२२॥
बहुकारोम नुकम्पको च मे सत्था इति मे सति अगमा दिवादिवस्स ।
स्वाहं उपगतोम्हि सच्चनाम अनुकम्पस्सु पुन पि सुणोमि धम्मं ॥२३॥
येध पजहन्ति कामरागं भवरागानुसञ्च पहाय मोहं ।
न च ते मुपेन्ति गब्भसेय्य परिनिब्बानगता हि सीतिभूताति ॥२५॥

छत्तमाणवकविमानं ततियं ॥३॥

५४—कक्कटारसविमानं (५।४)

उच्चमिदं मणियूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्यच्छसी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्णछन्ना ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि त देव महानुभाव मनुम्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्ह पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥
सतिसमुप्पादकरो द्वारे कक्कटको ठितो ।
निट्ठितो जातरूपस्स सोभति दसपादको ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

कक्कटारसदायकविमानं चतुत्थं ॥४॥

५५—द्वारपालकविमानं (५।५)

उच्चमिद मणि थूणं विमान समन्ततो द्वादस योजनानि ।
कूटागारा सत्त सता उळारा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्यच्छस्सी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि त देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एव जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकसि यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥
दिब्बं मम वस्ससहस्समायु वाचाभि गीतं मनसा पवत्तितं ।
एत्तावता ठस्सति पुञ्ञकम्मो दिब्बेहि कामेहि च समङ्गिभूतो ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

द्वारपालकविमानं पञ्चमं ॥५॥

५६—करणीयविमानं (५।६)

उच्चमिद मणि थूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
कूटागारा सत्त सता उळारा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्यच्छस्सी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
दिब्बा रसा काम गुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि तं देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकसि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
करणीयानि पुञ्ञानि पण्डितेन विजानता ।
समग्गतेसु बुद्धेसु यत्थ दिन्नं महप्फल ।
अत्थाय वत मे बुद्धो अरञ्ञा गाममागतो ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा तावतिंसूपगो अहं ।
तेन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

करणीयविमानं छट्ठं ॥६॥

५७—करणीयविमानं (५।७)

उच्चमिदं मणि थूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
कूटागारा सत्त सता उळारा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्यच्छसी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
दिब्बा रसा काम गुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि तं देव महानुभाव मनुस्सभूतो किम कासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकसि यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥

करणीयानि पुञ्ञानि पण्डितेन विजानता ।
समग्गतेसु भिक्खुसु यत्थ दिन्नं महप्फलं ।
अत्थाय वत मे भिक्खू अरञ्ञा गाममागता ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा तावतिंसूपगो अहं ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

दुतियकरणीयविमानं सत्तमं ॥७॥

५८—सूचिविमानं (५।८)

उच्चमिदं मणि थूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
कूटागारा सत्त सता उळरा वेळुरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्थच्छसी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
दिब्बा रसा काम गुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि त देव महानुभाव मनुस्सभूतो किम कासि पुञ्ञं ।
केनासि एव जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुत्थो वियाकसि यस्स कम्मस्सिदं फल ॥५॥
यं ददाति न तं होति यञ्चेव दज्जा तञ्चेव सेय्यो ।
सुचिदिन्ना सूचिमेव सेय्यो ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . . . पे . .
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

सूचिविमानं अट्ठमं ॥८॥

५९—सूचिविमानं (५।९)

उच्चमिदं मणि थूण विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
कूटागारा सत्त सता उळरा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्थच्छसी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्णा छन्ना ॥२॥

केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
पुच्छामि तं देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
अहं मनुसेसु मनुस्सभूतो पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
अद्दसं विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ।
तस्स अदासहं सूचि पसन्नो सकेहि पाणिहि ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

दुतियसूचिविमानं नवमं ॥९॥

६०—नागविमानं (५।१०)

सुसुक्कखन्धं अभिरुय्ह नागं अकाचिनं दन्तिबलिं महाजवं ।
आरुय्ह गजं पवरं सुकप्पित इधागमा वेहासयमन्तलिक्खे ॥१॥
नागस्स दन्तेसु दुवेसु निम्मिता अच्छोदका पदुमिनियो सुफुल्ला ।
पदुमेसु च तुरियगणा पवज्जरे इमा च नच्चन्ति मनोहरायो ॥२॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्सकम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अट्ठेव मुत्तपुप्फानि कस्सपस्स महेसिनो ।
थूपस्मि अभिरोपेसि पसन्नो सकेहि पाणिहि ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥६॥

नागविमानं दसमं ॥१०॥

६१—नागविमानं (५।११)

महन्तं नागं अभिरुय्ह सब्बसेतं गजुत्तमं ।
वना वनं अनुपरियासि नारीगणपुरक्खतो ।
ओभासेन्तो दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥२,३॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहं मनस्सेसु मनुस्सभूतो उपासको चक्खुमतो अहोसिं ।
पाणातिपाता विरतो अहोसि लोके अदिन्नं परिवज्जयिस्सं ॥५॥
अमज्जपो नो च मुसा अभाणि सकेन दारेन च तुट्ठो अहोसि ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्चं दानं विपुलं अदासि ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥७॥

दुतियनागविमानं एकादसमं ॥११॥

६२—नागविमानं (५।१२)

कोनु दिब्बेन यानेन सब्बसेतेन हत्थिना ।
तुरियताळितनिग्घोसो अन्तलिक्खे महिय्यति ॥१॥
देवता नुसि गन्धब्बो आदु सक्को पुरिन्ददो ।
अजानन्ता त पुच्छाम कथ जानेमु तं मयन्ति ॥२॥
नम्हि देवो न गन्धब्बो नापि सक्को पुरिन्ददो ।
सुद्धम्मा नाम ये देवा तेसं अञ्ञतरो अहन्ति ॥३॥
पुच्छाम देव सुद्धम्म पुथुं कत्वान अञ्जलिं ।
किं कत्वा मानुसे कम्मं सुद्धम्मं उपपज्जसीति ॥४॥
उच्छागारं तिणागारं वत्थागारञ्च यो ददे ।
तिण्णमञ्ञतरं दत्वा सुद्धम्मं उपपज्जतीति ॥५॥

ततियनागविमानं द्वादसमं ॥१२॥

६३—चूलविमानं (५।१३)

दळ्हधम्मनिसारस्स धनुं ओलुब्भ तिट्ठसि ।
खत्तियो नु सि राजञ्ञो आदु लुद्दो वनाचरोति ॥१॥
अस्सकाधिपतिस्साहं भन्ते पुत्तो वनेचरो ।
नामं मे भिक्खु ते ब्रूमि सुजातो इति मं विदू ॥२॥
मिगे गवेसमानो हं ओगाहन्तो ब्रहा वनं ।
मिगं गन्त्वेव नादक्खिं तञ्चदिस्वा अह ठितो ॥३॥

स्वागतन्ते महापुञ्ञ अथो ते अदुरागतं ।
एत्तो उदकमादाय पादे पक्खालयस्सु ते ॥४॥
इदं पि पानियं सीतं आभत गिरिगब्भरा ।
राजपुत्त ततो पित्वा सन्थतस्मिं उपाविसाति ॥५॥
कल्याणि वत ते वाचा सवनीया महामुनि ।
नेळा अत्थवती वग्गू मन्ता अत्थञ्च भाससि ॥६॥
का ते रति वने विहरतो इसिनिसभ वदेहि पुट्ठो ।
तव वचनपथं निसामयित्वा अत्थधम्मपदं समाचरेमसेति ॥७॥
अहिंसा सब्ब पाणिनं कुमारम्हाक रुच्चति ।
थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरति ॥८॥
अरति समचरिया च बाहुसच्चं कतञ्ञुता ।
दिट्ठेव धम्मे पासंसा धम्मा एते पससियाति ॥९॥
सन्तिके मरणं तुय्ह ओरम्मासेहि पञ्चहि ।
राजपुत्त विजानाहि अत्तान परिमोचयाति ॥१०॥
कतमं स्वाहं जनपदं गन्त्वा कि कम्म किञ्चि पोरिसं ।
काय वा पन विज्जाय भवेय्यं अजरामरोति ॥११॥
न विज्जतेहि सो देसो कम्मं विज्जा च पोरिसं ।
यत्थ गन्त्वा भवे मच्चो राजपुत्तजरामरो ॥१२॥
महद्धना महाभोगा रट्ठवन्तो पि खत्तिया ।
पहूतधनधञ्ञासे न ते पि अजरामरा ॥१३॥
यदि ते सुता अन्धकवेण्हपुत्ता सूरा वीरा विक्कन्तप्पहारिनो ।
ते पि आयुक्खयं पत्ता विद्धस्ता सस्सतीसमा ॥१४॥
खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा सुद्दा चण्डाल-पुक्कुसा ।
एते चञ्ञे च जातिया ते पि न जरामरा ॥१५॥
ये मन्तं परिवत्तेन्ति छळङ्गं ब्रह्मचिन्तितं ।
एते चञ्ञे च विज्जा च ते पि न अजरामरा ॥१६॥
इसयो चापि ये सन्ता सञ्ञतत्तानपस्सिनो ।
सरीरं ते पि कालेन विजहन्ति तपस्सिनो ॥१७॥
भावितत्ता पि अरहन्तो कतकिच्चा अनासवा ।
निक्खिपन्ति इमं देहं पुञ्ञपापपरिक्खया ॥१८॥
सुभासिता अत्थवती गाथायो ते महामुनि ।
निज्झत्तोम्हि सुभट्ठेन त्वं च मे मरणं भवाहि ॥१९॥

मा मं त्वं सरणं गच्छ तमेव सरणं वज ।
सक्यपुत्तं महावीरं यमहं सरणं गतोति ॥२०॥
कतरस्मि सो जनपदे सत्था तुम्हाक मारिस ।
अहम्पि दट्ठु गच्छिस्सं जिनं अप्पटिपुग्गलन्ति ॥२१॥
पुरत्थिमस्मि जनपदे ओक्काककुलसम्भवो ।
सत्था पि पुरिसा जञ्ञो सो च खो परिनिब्बुतोति ॥२२॥
स चे हि बुद्धो तिट्ठेय्य सत्था तुम्हाक मारिस ।
योजनानि सहस्सानि गच्छेय्यं पयिरूपासितु ॥२३॥
यतो च खो परिनिब्बुतो सत्था तुम्हाक मारिस ।
परिनिब्बुतं महावीरं गच्छामि सरणं अहं ॥२४॥
उपेमि सरणं बुद्धं धम्मं चापि अनुत्तरं ।
सघञ्च नरदेवस्स गच्छामि सरणं अहं ॥२५॥
पाणातिपाता विरमामि खिप्पं लोके अदिन्नं परिवज्जयामि ।
अमज्जपो नो च मुसा भणामि सकेन दारेन च होमि तुट्ठोति ॥२६॥
सहस्सरङ्सीव यथा महप्पभो दिसं यथा भाति नभे अनुक्कमं ।
तथप्पकारो तवय महारथो समन्ततो योजनसतमायतो ॥२७॥
सुवण्णपट्टेहि समन्तमोनटो उरस्स मुत्ताहि मणीहि चित्तितो ।
लेखा सुवण्णस्स च रूपियस्स च सोभन्ति वेळुरियमया सुनिम्मिता ॥२८॥
सीसञ्चिदं वेळुरियस्स निम्मितं युगञ्चिदं लोहितकायचित्तितं ।
युत्ता सुवण्णस्स च रूपियस्स च सोभन्ति अस्सा पि च मे मनोजवा ॥२९
सो तिट्ठसि हेमरथे अधिट्ठितो देवानं इन्दो व सहस्सवाहनो
पुच्छामि ताहं यसवन्तकोविदं कथं तया लद्धो अयं उळारो ति ॥३०॥
सुजातो नामहं भन्ते राजपुत्तो पुरे अहुं ।
तञ्च मं अनुकम्पाय सञ्ञमस्मि निवेसयि ॥३१॥
खीणायुकञ्च मं ञत्वा सरीरं पादासि सत्थुनो ।
इमं सुजात पुजेहि त ते अत्थय हेहिति ॥३२॥
ताहं गन्धेहि मालेहि पूजयित्वा समुय्युतो ।
पहाय मानुसं देह उप्पपन्नोम्हि नन्दने ॥३३॥
नन्दने पवने रम्मे नानादिजगनायुते ।
रमामि नच्चगीतेहि अच्छराहि पुरक्खतोति ॥३४॥

चूलरथविमानं तेरसमं ॥१३॥

६४—महारथविमानं (५।१४)

सहस्सयुत्तं हयवाहनं सुभं आरुय्हिमं सन्दननेकचित्तं ।
उय्यानभूमिं अभितो अनुक्कमं पुरिन्ददो भूतपती व वासवो ॥१॥
सोवण्णमया ते रथकुब्बरा उभो फलेहि अंसेहि अतीव सगता ।
सुजातगुम्बा नरवीरनिट्ठिता विरोचति पण्णरसे व चन्दो ॥२॥
सुवण्णजालाविततो रथो अयं बहूहि नाना रतनेहि चित्तितो ।
सुनन्दिघोसो च सुभस्सरो च विरोचति चामरहत्थ बाहुहि ॥३॥
इमा च नाभ्यो मनसाभिनिम्मिता रथस्स पादन्तरमज्झभूसिता ।
इमा च नाभ्यो सतराजि चित्तिता सतेरिता विज्जुरिवप्पभासरे ॥४॥
अनेकचित्ता विततो रथो अयं पुथू च नेमी च सहस्सरङ्सियो ।
तेसं सरो सुय्यति वग्गुरूपो पञ्चङ्गिकं तुरियमिवप्पवादितं ॥५॥
सिरस्मिं चित्तं मणिचन्दकप्पितं सदा विसुद्धं रुचिरं पभस्सरं ।
सुवण्णराजीहि अतीव संगतं वेळुरियराजीहि अतीव सोभति ॥६॥
इमे च वाली मणिचन्दकप्पिता आरोहकम्बू सुजवा ब्रहूपमा ।
ब्रहा महन्ता बलिनो महाजवा मनो तव ञ्ञाय तथेव सिंसरे ॥७॥
इमे च सब्बे सहिता चतुक्कमा मनो तव ञ्ञाय तथेव सिंसरे ।
समं वहन्ति मुदुका अनुद्धता आमोदमाना तुरगानमुत्तमा ॥८॥
धुनन्ति वत्तन्ति पवत्तन्ति अम्बरे अब्भुद्धनन्ता सुकते पिलन्धने ।
तेसं सरो सुय्यति वग्गुरूपो पञ्चङ्गिकं तुरियमिव प्पवादितं ॥९॥
रथस्स घोसो अपिलन्धनानि खुरस्स नादी अभिसंसनाय च ।
घोसो सुवग्गू समितस्स सुय्यति गन्धब्बतुरियानि विचित्र सवने ॥१०॥
रथे ठिता ता मिगमन्दलोचना आळारपम्हा हसिता पियंवदा ।
वेळुरियजाला विनता तनुच्छवा सदेव गन्धब्बसुरग्गपूजिता ॥११॥
रत्ता रत्तम्बरपीतवाससा विसालनेत्ता अभिरत्तलोचना ।
कुलेसु जाता सुतनू सुचिम्हिता रथे ठिता पञ्जलिका उपट्ठिता ॥१२॥
कम्बुका युरधरा सुववासना सुमज्झिमा ऊरुथनोपपन्ना
वट्टङ्गुलियो सुमुखा सुदस्सना रथे ठिता पञ्जलिका उपट्ठिता ॥१३॥
अञ्ञासु वेणीसु सुमिस्सकेसियो समं विभत्ताहि पभस्सराहि च ।
अनुपब्बता ता तव मानसे रता रथे ठिता पञ्जलिका उपट्ठिता ॥१४॥
आवेळिनियो पदुमुप्पलच्छदा अलङ्कता चन्दनसारवोसिता ।
अनुपब्बता ता तव मानसे रता रथे ठिता पञ्जलिका उपट्ठिता ॥१५॥

ता मालिनियो पदुमुप्पलच्छदा अलङ्कता चन्दनसारवोसिता ।
अनुपब्बता ता तव मानसे रता रथे ठिता पञ्जलिका उपट्ठिता ॥१६॥
कण्ठेसु तव यानि पिलन्धनानि च हत्थेसु पादेसु तथेव सीसे ।
ओभासयन्ति दस सब्बतो दिसा अब्भुद्दयं सारन्दिको व भानुमा ॥१७॥
वातस्स वेगेन च सम्पकम्पिता भुजेसु माला अपिलन्धनानि च ।
मुञ्चन्ति घोसं रुचिरं सुचिं सुभं सब्बहि विञ्ञूहि सुसत्तरूप ॥१८॥
उय्यानभूम्या च दुहत्थतो ठिता रथा च नागा तुरियानि वासरो ।
तमेव देविन्द पमोदयन्ति वीणा यथा पोक्खरपत्तबाहुहि ॥१९॥
इमासु वीणासु बहूसु वग्गुसु मनुञ्ञरूपासु हदयेरितम्पितं ।
पवज्जमानासु अतीव अच्छरा भमन्ति कञ्ञा पदुमेसु सिक्खिता ॥२०॥
यथा च गीतानि च वादितानि च नच्चानि चिमानि समेन्ति एकतो ।
अथेत्थ नच्चन्ति अथेत्थ अच्छरा ओभासयन्ति उभतो व रत्तिया ॥२१॥
सो मोदसि तुरियगणप्पबोधनो महीयमानो वजिरावुधो रिव ।
इमासु वीणासु बहूसु वग्गुसु मनुञ्ञरूपासु हदयेरितम्पि तं ॥२२॥
किं त्वं पुरे कम्ममकासि अत्तना मनुस्सभूतो पुरिमाय जातिया ।
उपोसथं किं वा तुवं उपावसि किं धम्मचरियं वतमाधिरोचसि ॥२३॥
नयिदं अप्पस्स कतस्स कम्मुनो पुब्बे सुचिण्णस्स उपोसथस्स वा ।
इद्धानुभावो विपुलो अयं तव य देवसंघं अधिरोचसे भुसं ॥२४॥
दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहि पुच्छितो ॥२५॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गलानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥२६॥
जितिन्द्रियं बुद्धं अनोमनिक्कमं नरुत्तमं कस्सपं अग्गपुग्गलं ।
अपापुरन्तं अमतस्स द्वारं देवातिदेवं सतपुञ्ञलक्खनं ॥२७॥
तं अद्दसं कुञ्जरं ओघतिण्णं सुवण्णसिङ्गिन्दबिम्बमादिसं ।
दिस्वान तं खिप्पमहं सुचिमनो तमेव दिस्वान सुभासितद्धजं ॥२८॥
तमन्नपानं अथवापि चीवरं सुचिं पणीतं रससा उपेतं ।
पुप्फाभिकिण्णम्हि सके निवासने पतिट्ठपेसिं स असंगमानसो ॥२९॥
तमन्नपानेन च चीवरेन च खज्जेन भोज्जेन च सायनेन च ।
सन्तप्पयित्वा दिपदानमुत्तमं सो सग्गसो देवपुरे रमामहं ॥३०॥
एतेनुपायेन इमं निरग्गलं यञ्ञं यजित्वा तिविधं विसुद्धं ।
पहायहं मानुस्सकं समुस्सयं इन्दसमो देव पुरे रमामहं ॥३१॥

आयुञ्च वण्णञ्च सुखं बलञ्च पणीतं रूपं अभिकङ्खता मुनि ।
अन्नञ्च पानञ्च बहुं सुसंखतं पतिट्ठापेतब्बमसंगमानसो ॥३२॥
इमस्मि लोके परस्मि वा पन बुद्धेन सेट्ठो च समो न विज्जति ।
आहुनेय्यानं परमाहुति गतो पुञ्ञत्थिकान विपुलप्फले सिनन्ति ॥३३॥

महारथविमानं चुद्दसमं ॥४॥

उद्दानं—

मण्डूको रेवति छत्तो कक्कटो द्वारपालको ।
द्वे करनीया द्वे सूची तयो नागा च द्वे रथा ।
पुरिसानं पञ्चमो वग्गो ति पवुच्चतीति ॥

भाणवारं ततियं ।

६—पायासिवग्गो

६५—अगारियविमानं (६।१)

यथा वनं चित्तलतं पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानं उत्तमं ।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासय तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥

देविद्धिपत्तो सि महानुभावो मनुस्स भूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥

सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥

अहञ्च भरिया च मनुस्सलोके ओपनभूता घरमावसिम्हा ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कच्च दानं विपुलं अदम्ह ॥४॥

तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

अगारियविमानं पठमं ॥१॥

६६—अगारियविमानं (६।२)

यथा वनं चित्तलतं पभासति उय्यानसेट्ठ तिदसान उत्तमं ।
तथूपम तुय्हमिद विमानं ओभासय तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥

देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञा ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥

सो देवपुत्तो अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥

अहञ्च भरिया च मनुस्सलोके ओपानभूना घरमावसिम्ह ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कच्च दानं विपुल अदम्ह ॥४॥

तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

अगारियविमानं दुतियं ॥२॥

६७—फलदायकविमानं (६।३)

उच्चमिद मणिथूण विमानं समन्ततो सोळसयोजनानि ।
कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचि कत्थता सुभा ॥१॥
तत्थच्छसि पिवसि खादसी च दिब्ब च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
अट्ठट्ठका सिक्खिता साधुरूपा दिब्बा च कञ्ञा तिदसा वरा उळारा ।
नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
फलदायी फल विपुल लभति ददमुजुगतेमु पसन्नमानसो ।
सो हि मोदति सग्गप्पत्तो तिदिवे अनुभोति च पुञ्ञफलं विपुल ।
तथेवह महामुनि अदासि चतुरो फले ॥५॥
तस्मा हि फल अलमेव दातु निच्च मनुस्सेन सुखत्थिकेन ।
दिब्बानि वा पत्थयता सुखानि मनुस्ससोभाग्य तमिच्छता वा ति ।
तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥६॥

फलदायकविमानं ततियं ॥३॥

६८—उपस्सयदायकविमानं (६।४)

चन्दो यथा विगतवलाहके नभे ओभासयं गच्छति अन्तलिक्खे ।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासय तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
देविद्धिपत्तो सि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासिपुञ्ञं ।
केनासि एव जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहञ्च भरिया च मनुस्सलोके उपस्सयं अरहतो अदम्ह ॥४॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कच्च दानं विपुलं अदम्ह ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

उपस्सयदायकविमानं चतुत्थं ॥४॥

६९—उपस्सयदायकविमानं (६।५)

सुरियो यथा विगतवलाहके नभे . . पे . .
(यथा हेट्ठा विमानं तथा वित्थारेतब्ब) . . १-५
वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥

दुतियउपस्सयदायकविमानं पञ्चमं ॥५॥

७०—भिक्खादायकविमानं (६।६)

उच्चमिदं मणिथूण विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
कूटागारा सत्तरसा उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
देविद्धिपत्तो सि महानुभावो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दिस्वान भिक्खुं तसितं किलन्तं ।
एकाहं भिक्खं पटिपादयिस्सं समङ्गिभत्तेन तदा अदासिं ॥४॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

भिक्खादायकविमानं छट्ठं ॥६॥

७१—यवपालकविमानं (६।७)

उच्चमिदं मणिथूणं विमानं . . पे . .
वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥१,२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो अहोसिं यवपालको ।
अद्दसं विरजं भिक्खुं विप्पसन्नमनाविलं ॥४॥
तस्स अदासिं कुम्मासं पसन्नो सकेहि पाणिहि
कुम्मासपिण्डं दत्वान मोदामि नन्दने वने ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

यवपालकविमानं सत्तमं ॥७॥

७२—कुण्डलीविमानं (६।८)

अलङ्कतो मल्यधरो सुवत्थो सुकुण्डली कप्पितकेसमस्सु ।
आमुत्तहत्थाभरणो यसस्सी दिब्बे विमानम्हि यथापि चन्दिमा ॥१॥

दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू अट्ठट्ठका सिक्खिता साधुरूपा ।
दिब्बा च कञ्ञा तिदसवरा उळारा नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥

देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥

सो देवपुत्तो अत्तमनो..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दिस्वान समणे सीलवन्ते।

सम्पन्नविज्जाचरणे यसस्सी बहुस्सुते तण्हक्खयूपपन्ने ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं ॥५॥

तेन मे तादिसो वण्णो..पे. वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

कुण्डलीविमानं अट्ठमं ॥८॥

७३—कुण्डलीविमानं (६।६)

अलङ्कतो मल्यधरो सुवत्थो सुकुण्डली कप्पितकेसमस्सु ।
आमुत्तहत्थाभरणो यसस्सी..दिब्बे विमानम्हि यथापि चन्दिमा ॥१॥

दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू अट्ठट्ठका सिक्खिता साधुरूपा ।
दिब्बा च कञ्ञा तिदसवरा उळारा नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥

देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासिपुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥

सो देवपुत्तो अत्तमनो..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दिस्वान समणे साधुरूपे ।

सम्पन्नविज्जाचरणे यसस्सी बहुस्सुते तण्हक्खयूपपन्ने ॥५॥

अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं ।
तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

दुतियकुण्डलीविमानं नवमं ॥९॥

७४—उत्तरविमानं (६।१०)

या देवराजस्स सभा सुधम्मा यत्थच्छति देवसंघो समग्गो।
तथूपमं तुम्हमिदं विमानं ओभासयं तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो ..पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो रञ्ञो पायासिस्स अहोसि माणवो।
लद्धा धनं संविभागं अकासिं पिया च मे सीलवन्तो अहेसुं ॥४॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो...पे... वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

उत्तरविमानं दसमं ॥१०॥

उद्दानं—

द्वे अगारिनो फलदायि, द्वे उपस्सयदायि भिक्खाय दायि।
यवपालको चे व द्वे कुण्डलीनो पायासीति ॥

छट्ठो वग्गो ॥६॥

७—सुनिक्खित्तवग्गो

७५—चित्तलताविमानं (७।१)

यथा वनं चित्तलतं पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानमुत्तमं।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासयं तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो...पे...यस्स कम्मस्सिद फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दलिद्दो अत्ताणो कपणो कम्मकरो अहोसिं।
जिन्ने च माता पितरो अभरिं पिया च मे सीलवन्तो अहेसुं ॥४॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं।
तेन मे तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

चित्तलताविमानं पठमं ॥१॥

७६—नन्दनविमानं (७।२)

यथा वनं नन्दनं चित्तलतम्पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानमुत्तम।
तथूपम तुय्हमिद विमानं ओभासय तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दलिद्दो अत्ताणो कपणो कम्मकरो अहोसिं।
जिन्ने च माता पितरो अभरिं पिया च मे सीलवन्तो अहेसुं ॥४॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सकच्च दानं विपुलं अदासिं।
तेन मे तादिसो वण्णो..पे..वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

नन्दनविमानं दुतियं ॥२॥

७७—मणिथूणविमानं (७।३)

उच्चमिदं मणिथूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
कूटागारा सत्तरसा उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
तत्थच्छसि पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्णच्छन्ना ॥२॥
केन ते तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो ..पे.. यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो विवने पथे चङ्कमं अकासिं ।
आरामरुक्खानि च रोपयिस्सं पिया च मे सीलवन्तो अहेसुं ॥५॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासिं ।
तेन मे तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

मणिथूणविमानं ततियं ॥३॥

७८—सुवण्णविमानं (७।४)

सोवण्णमये पब्बतस्मिं विमानं सब्बतो फलं ।
हेमजालपटिच्छन्नं किङ्किणिकजालकप्पितं ॥१॥
अट्ठंसा सुकता थम्भा सब्बे वेळुरियामया ।
एकमेकाय अंसिया रतना सत्तनिम्मिता ॥२॥
वेळुरियं सुवण्णस्स फलिका रूपियस्स च ।
मसारगल्लमुत्ताहि लोहितङ्गक मणीहि च ॥३॥
चित्रा मनोरमा भूमि न तत्थुद्धंसते रजो ।
गोपाणसि गणापीता कूटं धरेन्ति निम्मिता ॥४॥
सोपानानि च चत्तारि निम्मिता चतुरो दिसा ।
नानारतनगब्भेहि आदिच्चो व विरोचती ॥५॥
वेदिका चतस्सो तत्थ विभत्ता भागसो मिता ।
दद्दल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥६॥
तस्मिं विमाने पवरे देवपुत्तो महप्पभो ।
अतिरोचसि वण्णेन उदयन्तो व भानुमा ॥७॥
दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहि पुच्छितोति ॥८॥

सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ।।९।।
अहं अन्धकविन्दस्मि बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ।
विहारं सत्थु कारेसिं पसन्नो सकेहि पाणिहि ।।१०।।
तत्थ गन्धञ्च मालञ्च पच्चयञ्च विलेपनं ।
विहार सत्थु पादासिं विप्पसन्नेन चेतसा ।।११।।
तेन मय्हं इदं लद्धं वसं वत्तेमि नन्दने ।
नन्दने पवरे रम्मे नानादिजगणायुते ।
रमामि नच्चगीतेहि अच्छराहि पुरक्खतोति ।।१२।।

सुवण्णविमानं चतुत्थं ।।४।।

७६—अम्बविमानं (७।५)

उच्चमिदं मनिथूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ।।१।।
तत्थच्छसि पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो नच्चन्ति सुवण्णछन्ना ।।२।।
केन ते तादिसो वण्णो . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ।।३।।
सो देवपुत्तो अत्तमनो . .पे . .यस्स कम्मस्सिदं फलं ।।४।।
गिम्हानं पच्छिमे मासे पतापेन्ते दिवाकरे ।
परेसं भतको पोसो अम्बारामं असिञ्चहं ।।५।।
अथ तेन गमा भिक्खु सारिपुत्तो ति विस्सुतो ।
किलन्तरूपो कायेन अकिलन्तो पि चेतसा ।।६।।
तञ्च दिस्वान आयन्तं अवोचमम्बसिञ्चको ।
साधु तं भन्ते न्हापेय्य यं ममस्स सुखावहं ।।७।।
तस्स मे अनुकम्पाय निक्खिपि पत्तचीवरं ।
निसीदि रुक्खमूलस्मि छायाय एकचीवरो ।।८।।
तञ्च अच्छेन वारिना पसन्नमनसो थेरं ।
न्हापयिं रुक्खमूलस्मि छायाय एकचीवरं ।।९।।
अम्बो च सित्तो समणो नहापितो मया च पुञ्ञं पसुतं अनप्पकं
इति सो पीतिया कायं सब्बं फरति अत्तनो ।।१०।।

तदेव एतकं कम्म अकासि ताय जातिया ।
पहाय मानुसं देहमुपपन्नोम्हि नन्दनं ॥११॥
नन्दने पवने रम्मे नानादिजगणायुते ।
रमामि नच्चगीतेहि अच्छराहि पुरक्खतो ॥१२॥

अम्बविमानं पञ्चमं ॥५॥

८०—गोपालविमानं (७।६)

दिस्वान देव पतिपुच्छि भिक्खु उच्चे विमानम्हि चिरट्ठितिकं ।
आमुत्तहत्थबाहरणो यसस्सी दिब्बे विमानम्हि यथापि चन्दिमा ॥१॥
अलङ्कतो मालधारि सुवत्थो सुकुन्दली कप्पितकेसमस्सु ।
आमुत्तहत्थाभरणो यसस्सी दिब्बे विमानम्हि यथापि चन्दिमा ॥२॥
दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु अट्ठट्ठका सिक्खिता साधुरूपा ।
दिब्बा च कञ्ञा तिदसवरा उळारा नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥३॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो...पे. ..यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो संगम्म रक्खिस्सं परेसं धेनुयो
ततो च आगा समणो ममन्तिके गावो च मासे अगमंसु खादितु ॥६॥
द्वयज्ज किच्चं उभयञ्च कारियं इच्चेवहं भन्ते तदा विचिन्तयिं।
ततो च सञ्ञा पटिलद्धयोनिसो ददाहि भन्ते ति खिपि अनन्तकं ॥७॥
सो मासखेत्त तुरितो अवासरिं पुरायं भञ्जति यस्सिद धनं।
ततो च कण्हो उरगो महाविसो अडंसि पादे तुरितस्स मे सतो ॥८॥
स्वाहं अट्टोम्हि दुक्खेन पीळितो भिक्खू च तं साम भुञ्जिचनन्तकं।
अहोसि कुम्मासं ममानुकम्पया ततो चुतो कालकतोम्हि देवता ॥९॥
तदेव कम्मं कुसल कत मया सुखञ्च कम्म अनुभोमि अत्तना।
तयाहि भन्ते अनुकम्पितो भुसं कतञ्ञुताय अभिवादयामि तं ॥१०॥
सदेवके लोके समारके च अञ्ञो मुनि नत्थि तयानुकम्पको।
तया हि भन्ते। अनुकम्पितो भुस कतञ्ञुताय अभिवादयामि तं ॥११॥
इमस्मि लोके परस्सि वा पन अञ्ञो मुनि नत्थि तयानुकम्पको।
तयाहि भन्ते अनुकम्पिको भुसं कतञ्ञुताय अभिवादयामि तं ति ॥१२॥

गोपालविमानं छट्ठं ॥६॥

८१—कन्थकविमानं (७।७)

पुण्णमाये यथा चन्दो नक्खत्तपरिवारितो ।
समन्ता अनुपरियाति तारकाधिपति समी ॥१॥
तत्थूपमं इदं व्यम्हं दिब्बं देवपुरम्हि च ।
अतिरोचति वण्णेन उदयन्तो व रङ्सिमा ॥२॥
वेळुरियसुवण्णस्स फलिकारूपि यस्स च ।
मसारगल्लमुत्ताहि लोहितङ्कमणिहि च ॥३॥
चित्रा मनोरमा भूमि वेणुरियस्स सण्ठिता ।
कूटागारा सुभा रम्मा पासादो ते सुमापितो ॥४॥
रम्मा च ते पोक्खरणी पुथुला मच्छसेविता ।
अच्छोदका विप्पसन्ना सोवण्णवालिका सन्थता ॥५॥
नाना पदुमसंछन्ना पुण्डरीकसमोगता ।
सुरभि सम्पवायन्ति मनुञ्ञा मालुतेरिता ॥६॥
तस्सा ते उभतो पस्से वनगुम्बा सुमापिता ।
उपेता पुप्फरुक्खेहि फलरुक्खेहि चूभयं ॥७॥
सोवण्णपादे पल्लङ्के मुदुके गोणसन्थते ।
निसिन्नं देवराजं व उपतिट्ठन्ति अच्छरा ॥८॥
सब्बाभरणसछन्ना नाना मालाविभूसिता ।
रमेन्ति तम्महिद्धिकं वसवत्ती च मोदसि ॥९॥
भेरिसङ्खमुदिङ्गाहि वीणाहि पणवेहि च ।
रमसि रतिसम्पन्नो नच्चगीतेसु वादिते ॥१०॥
दिब्बा ते विविधा रूपा दिब्वा सद्दा अथो रसा ।
गन्धा च ते अधिप्पेता फोट्ठब्बा च मनोरमा ॥११॥
तस्मि विमाने पवरे देवपुत्ता महप्पभा ।
अधिरोचसि वण्णेन उदयन्तो व भानुमा ॥१२॥
दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहि पुच्छितो ॥१३॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो...पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥१४॥
अहं कपिलवत्थुस्मि साकियानं पुरुत्तमे ।
सुद्धोदनस्स पुत्तस्स कन्थको सहजो अहुं ॥१५॥

यदा सो अद्धरत्तायम्बोधाय अभिनिक्खमी ।
सो मं मुद्गहि पानीहि जालिनम्बनखेहि च ॥१६॥
सत्थिं आकोटयित्वान वह सम्मातिमब्रवि ।
अहं लोकं तारयिस्स पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥१७॥
तम्मे गिरं सुणन्तस्स हासो मे विपुलो अहु।
उदग्गचित्तो सुमनो अभिसिसि तदा अहं ॥१८॥
अभिरूळ्हञ्च मं ञत्वा साक्यपुत्तं महायसं।
उद्दग्गचित्तो मुदितो वाहिस्सं पुरिसुत्तमं ॥१९॥
परेसं विजितं गन्त्वा उग्गतस्मिं दिवाकरे।
ममं छन्नञ्च ओहाय अनापेक्खो अपक्कमि ॥२०॥
तस्स तम्बनखे पादे जिह्वाय परिलेहसिं।
गच्छन्तञ्च महावीरं रुदमानो उदिक्खस्सं ॥२१॥
अदस्सनेनहं तस्स सक्यपुत्तसिरीमतो।
अलत्थं गरुकाबाधं खिप्पं मे मरनं अहु ॥२२॥
तस्सेव आनुभावेन विमानमावसामहं।
सब्बकामगुणूपेतं दिब्बं देवपुरम्हि च ॥२३॥
यञ्च मे अहु वाहासो सद्दं सुत्वान बोधिया।
तेनेव कुसलमूलेन फुसिस्सं आसवक्खयं ॥२४॥
सचे हि भन्ते गच्छेय्यासि सत्थु बुद्धस्स सन्तिके।
ममापित वचनेन सिरसा वज्जासि वन्दनं ॥२५॥
अहम्पि दट्ठु गच्छिस्स जिन अप्पटिपुग्गल।
दुल्लभ दस्सनं होति लोकनाथान तादिनन्ति ॥२६॥
सो च कतञ्ञु कतवेदि सत्थारं उपसङ्कमि।
सुत्वा गिरं चक्खुमतो धम्मचक्खु विसोधयि ॥२७॥
विसोधयित्वा दिट्ठिगतं विचिकिच्छा वतानि च।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे तत्थेवन्तरधायथाति ॥२८॥

कन्थकविमानं सत्तमं ॥७॥

८२—अनेकवण्णविमानं (७।८)

अनेकवण्णं दरसोकनासनं विमानमारुय्ह अनेकचित्तं।
परिवारितो अच्छरानं गणेन सुनिम्मितो भूतपती व मोदसि ॥१॥

समासमो नत्थि कुतो पनुत्तुरो यसेन पुञ्ञेन च इद्धिया च।
सब्बे च देवा तिदसा गणा समेच्च तं तं नमस्सन्ति ससिं व देवा ॥२॥
इमा च ते अच्छरायो समन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ।
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ॥३॥
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो...पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
सो' हम्पि भन्ते अहुवासि पुब्बे सुमेधनामस्स जिनस्स सावको।
पुथुज्जनो अनुबोधो हमस्मि सो सत्तवस्सानि पब्बजिस्साहं ॥६॥
स्वाह सुमेधस्स जिनस्स सत्थुनो परिनिब्बुतस्सोघतिण्णस्स तादिनो ।
रतनुच्चयं हेमजालेन छन्नं वन्दित्व थूपस्मि मनं पसादयिं ॥७॥
नमासि दानं न च पन मत्थि दातु परे च खो तत्थ समादपेसि ।
पूजेथ नं पूजनियस्स धातुं एवं किर सग्गमितो गमिस्सथ ॥८॥
तदेव कम्मं कुसलं कत मया सुखञ्च कम्मं दिब्ब अनुभोमि ।
मोदामहं तिदसगणस्स मज्झे न तस्स पुञ्ञस्स खयम्हि अज्झगाति ॥९॥

अनेकवण्णविमानं अट्ठमं ॥८॥

८३—मट्टकुंडलिविमानं (७।६)

अलङ्कतो मट्ठकुण्डली मालधारी हरिचन्दनुस्सदो ।
बाहा पग्गय्ह कन्दसि वनमज्झे किं दुक्खितो तुवन्ति ॥१॥
सोवण्णमयो पभस्सरो उप्पन्नो रथपञ्जरो मम ।
तस्स चक्कयुग न विन्दामि तेन दुक्खेन जहिस्सामि जीवितन्ति ॥२॥
सोवण्णमय मणिमय लोहितङ्कमयं अथ रूपियमय ।
आचिक्ख मे त्व भद्द माणव चक्कयुगं पटिलाभयामिते ति ॥३॥
सो माणवो तस्स पावदि चन्दिमसुरिया उभयेत्थ दिस्सरे ।
सोवण्णमयो रथो मम तेन चक्कयुगेन सोभतीति ॥४॥
बालो खो त्वमसि माणव यो खो त्वं पत्थयसि अपत्थियं ।
मञ्ञामि त्व मरिस्ससि न हि त्वं लच्छसि चन्दिमसुरियेति ॥५॥
गमनागमनम्पि दिस्सति वण्णधातु उभयत्थ वीथिया ।
पेतो पन कालकतो न दिस्सति कोनिध कन्दतं बाल्यतरोति ॥६॥
सच्चं खो वदेसि माणव अहमेव कन्दतं बाल्यतरो ।
चन्दं विय दारको रुदं पेतं कालकतभिपत्थयन्ति ॥७॥

आदित्तं वत मं सन्तं घतसित्तं व पावकं ।
वारिना विय ओसिञ्चं सब्बं निब्बापये दरं ॥८॥
अब्बूळ्हं वत मे सल्लं सोकं हदयनिस्सितं ।
यो मे सोकपरेतस्स पुत्तसोकं अपानुदि ॥९॥
स्वाहं अब्बूळ्हसल्लोस्मि सीतिभूतोस्मि निब्बुतो ।
न सोचामि न रोदामि तव सुत्वान माणवाति ॥१०॥
देवता नु सि गन्धब्बो आदु सक्को पुरिन्ददो ।
को वा त्वं कस्स वा पुत्तो कथ जानेमु तं मयन्ति ॥११॥
यञ्च कन्दसि यञ्च रोदसि पुत्तमाळहने सयं डहित्वा ।
स्वाहं कुसलं करित्वा कम्मं तिदसानं सहव्यतं पत्तो ति ॥१२॥
अप्पं वा बहुं वा न अद्दसामि दानं ददन्तस्स सके अगारे ।
उपोसथकम्मं वा तादिस केन कम्मेन गतोसि देवलोकन्ति ॥१३॥
आबाधिको हं दुक्खितो गिलानो आतुररूपोम्हि सके निवेसने ।
बुद्धं विगतरजं वितिण्णकङ्खं अद्दक्खिं सुगतं अनोमपञ्ञं ॥१४॥
स्वाहं मुदितमनो पसन्नचित्तो अञ्जलिं अकरिं तथागतस्स ।
ताहं कुसलं करित्वान कम्मं तिदसानं सहव्यतं पत्तो ॥१५॥
[अच्छरियं वतब्भुतं वत अञ्जलिकम्मस्स अयं ईदिसो विपाको ।
अहम्पि मुदितमनो पसन्नचित्तो अज्जेव बुद्धं सरणं विजामीति] ॥१५अ॥
अज्जेव बुद्धं सरणं वजाहि धम्मञ्च संघञ्च पसन्नचित्तो ।
तथेव सिक्खायपदानि पञ्च अखण्डफुल्लानि समादयस्सु ॥१६॥
पाणातिपाता विरमस्सु खिप्पं लोके अदिन्नं परिवज्जयस्सु ।
अमज्जपो नो च मुसा भणाहि सकेन दारेन च होहि तुट्ठोति ॥१७॥
अट्ठकामोसि मे यक्ख हितकामो सि देवते ।
करोमि तुय्हं वचनं त्वं सि आचरियो मम ॥१८॥
उपेमि बुद्धं सरणं धम्मञ्चापि अनुत्तरं ।
संघञ्च नरदेवस्स गच्छामि सरणं अहं ॥१९॥
पाणातिपाता विरमामि खिप्पं लोके अदिन्नं परिवज्जयामि ।
अमज्जपो नो च मुसा भणामि सकेन दारेन च होमि तुट्ठोति ॥२०॥

मट्ठकुण्डलिविमानं नवमं ॥९॥

८४—सेरिस्सकविमानं (७।१०)

सुनोथ यक्कस्स च वाणिजान च समागमो यत्थ तदा अहोसि।
यथा कथं इतरितरेन चापि सुभासितं तञ्च सुणाथ सब्बे ॥१॥
यो सो अहु राजा पायासिनाम भुम्मानं सहब्यगतो यसस्सी ।
सो मोदमानो व सके विमाने अमानुसो मानुसे अज्झभासिति ॥२॥
वङ्के अरञ्ञे अमनुस्सठाने कन्तारे अप्पोदके अप्पभक्खे ।
सुदुग्गमे वण्णुपथस्स मज्झे वङ्कम्भया नट्ठमना मनुस्सा ॥३॥
नयिध फला मूलमया च सन्ति उपादानं नत्थि कुतो घ भिक्खा ।
अञ्ञत्र पङ्सूहि च वालुकाहि च तत्ताहि उण्हाहि च दारुणाहि ॥४॥
उज्जङ्गलं तत्तमिवं कपालं अनायसं परलोकेन तुल्यं।
लुद्दानमा वासमिदं पुराणं भूमिप्पदेसो अभिसत्तरूपो ॥५॥
अथ तुम्हे केननुवण्णेन काय आसिंस्सनाय इमं पदेसं ।
अनुपविट्ठा सहसा समेच्च लोभा भया अथ वासम्पमूळ्हाति ॥६॥
मगधेसु अङ्गेसु च सत्थवाहा आरोपियम्ह पणिय पहूतं ।
ते यामसे सिन्धुसोवीरभूमिं धनत्थिका उद्दयं पत्थयाना ॥७॥
दिवा पिपासं नधिवासयन्ता योग्गानु कम्पञ्च समेक्खमाना ।
एतेन वेगेन आयाम सब्बे तेरत्ति मग्गं पटिपन्ना विकाले॥८॥
ते दुप्पयाता अपारद्धमग्गा अन्धा कुला विप्पनट्ठा अरञ्ञे।
सदुग्गमे वण्णुपथस्स मज्झे दिस न जानाम पमूळ्ह चित्ता ॥९॥
इदञ्च दिस्वान अदिट्ठपुब्बं विमानसेट्ठञ्च तुवञ्च यक्ख
ततुत्तरिं जीवितमासिङ्समना दिस्वा पपीता सुमना उदग्गानि ॥१०॥
पारं समुद्दस्स इमञ्च वण्णु वेनाचरमं सकुपथञ्च मग्ग ।
नदियो पन पब्बतानञ्च दुग्गा पुथु दिसा गच्छथ भोगहेतु ॥११॥
पक्खन्दियानं विजितं परेसं वेरज्जके मानुसे पेक्खमाना ।
यं वो सुत अथवापि दिट्ठं अच्छेरकं तं वो सुणोम तातात ॥१२॥
इतोपि अच्छेरतरं कुमार ननो सुतं वा अथवापि दिट्ठं ।
अतीतमानुस्सकमेव सब्ब दिस्वान तप्पाम अनोमवण्ण ॥१३॥
वेहासयं पोक्खरञ्ञो सवन्ति पहूतमाल्या वहुपुण्डरीका ।
दुमा च ते निच्चफलूपपन्ना अतीवगन्धा सुरभी पवायन्ति ॥१४॥
वेळुरियत्थम्बा सतमुस्सितासे सिलप्पवाळस्स च आयतङ्सा ।
मसारगल्ला सह लोहितङ्का थम्बा इमे जोतिरसा मयासे ॥१५॥

सहस्सथम्बं अतुलानुभावं तेसुप्परी साधुमिद विमान ।
रतनन्तरं कञ्चनवेदिमिस्सं तपनीयपट्टेहि च साधुच्छन्नं ॥१६॥
जम्बोनदुत्तत्तमिद सुमट्ठो पासादसो पानफलूपपन्नो ।
दळ्हो च वग्गू च सुसङ्गतो च अतीव निज्झानखमो मनुञ्ञो ॥१७॥
रतनत्तरस्मि बहुअन्नपानं परिवारितो अच्छरासंगणेन ।
मुरज–आळम्बरतुरिय–सघुट्ठो अभिवन्दितोसि थुतिवन्दनाय ॥१८॥
सो मोदसि नारिगणप्पबोधनो विमान-पासादवरे मनोरमे ।
अचिन्तियो सब्ब गुणूपपन्नो राजा यथा वेस्सवणो नलिन्या ॥१९॥
देवो नु आसि उदा होसि यक्खो उदाहु देविन्दो मनुस्सभूतो ।
पुच्छन्ति तं वाणिजसत्थवाहा आचिक्ख को नाम तुवं सि यक्खोति ॥२०॥
सेरिस्सको नाम अहम्हि यक्खो कन्तारियो वण्णुपथम्हि गुत्तो ।
इमं पदेस अभिपालयामि वचनकरो वेस्सवणस्स रञ्ञोति ॥२१॥
अधिच्चलद्धं परिणामजन्ते सयं कतं उदाहु देवेहि दिन्नं ।
पुच्छन्ति त वाणिजसत्थवाहा कथं तया लद्धमिदं मनुञ्ञं ॥२२॥
नाधिच्चलद्धं न परिणामजम्मे न सयं कतं न हि देवेहि दिन्नं ।
सकेहि कम्मेहि अपापकेहि पुञ्ञेहि मे लद्धमिद मनुञ्ञं ॥२३॥
किं ते वतं किं पन ब्रह्मचरियं किस्स सुचिण्णस्स अयं विपाको ।
पुच्छन्ति तं वाणिजसत्थवाहा कथं तया लद्धमिदं विमानं ॥२४॥
मम पायासीति अहु समञ्ञाना रज्जं यदा कारयिं कोसलानं ।
नत्थि कुदिट्ठि कदरियो पापधम्मो उच्छेदवादी च तदा अहोसि ॥२५॥
समणो च खो आसि कुमारकस्सपो बहुस्सुतो चित्तकथी उळारो ।
सो मे तदा धम्मकथं अकासि दिट्ठिविसूकानि विनोदयि मे ॥२६॥
ताहं तस्स धम्मकथं सुणित्वा उपासकत्त पटिवेदयिस्सं ।
पाणातिपाता विरतो अहोसि लोके अदिन्नं परिवज्जयिस्सं ।
अमज्जपो नो च मुसा अभाणि सकेन दारेन च होमि तुट्ठो ॥२७॥
तं मे वतं तं पन ब्रह्मचरिय तस्स सुचिण्णस्स अयं विपाको ।
तेहेव कम्मेहि अपापकेहि पुञ्ञेहि मे लद्धमिदं विमानं ॥२८॥
सच्चं किराहंसु नरा सपञ्ञा अनञ्ञथा वचनं पण्डितानं ।
यहिं यहिं गच्छति पुञ्ञकम्मो तहिं तहिं मोदति कामकामि ॥२९॥
यहिं यहिं सोकपरिद्दवो च वधो च बन्धो च परिक्किलेसो ।
तहिं तहिं गच्छति पापकम्मो न मुच्चति दुग्गतिया कदाचि ॥३०॥

सम्मूळ्हरूपो व जनो अहोसि अस्मिं मुहुत्ते कललीकतो च ।
जनस्सिमस्स तुम्हञ्च कुमार अप्पच्चयो केननु खो अहोसि ॥३१॥
इमे पि सिरिसपवना च ताता दिब्बा च गन्धा सुरभी पवन्ति ।
ते सम्पवायन्ति इदं विमानं दिवा च रत्तो च तमं निहन्ता ॥३२॥
इमेसञ्च खो वस्ससतच्चयेन सिपाटिका फलन्ति एकमेका ।
मानुस्सक वस्ससतं अतीतं यदग्गे कायम्हि इधूपपन्नो ॥३३॥
दिब्बानहं वस्ससतानि पञ्च अस्मिं विमानम्हि ठत्वान ताता ।
आयुक्खया पुञ्ञक्खया च विस्स तेनेव सोकेन पमुच्छितोस्मि ॥३४॥
कथं नु सोचेय्य तथाविधो सो लद्धा विमानं अतुलं चिराय ।
ये चापि खो इत्तरमुपपन्नो ते नून सोचेय्य परित्त पुञ्ञाति ॥३५॥
अनुच्छवि ओवदियञ्च मे तं यं मं तुम्हे पेय्यवाचं वदेथ ।
तुम्हे व खो तातयानुगुत्ता ये निच्छकं तेन पलेथ सोत्थिन्ति ॥३६॥
गन्त्वा मय सिन्धुसोवीरभूमिं धनत्थिका उद्दयपत्थयाना ।
यथा पयोगा परिपुण्ण चागा काहाम सेरिस्स मह उळारन्ति ॥३७॥
मा हेव सेरिस्समहं अकट्ठ सब्बञ्च वो भविस्सति य वदेथ ।
पापानि कम्मानि विवज्जयाथ धम्मानु योगञ्च अधिट्ठहायाति ॥३८॥
उपासको अत्थि इमम्हि संघे बहुस्सुतो सीलवतूपपन्नो ।
सद्धो च चागी च सुपेसलो च विचक्खणो सन्तुसितो मुतीमा ॥३९॥
सञ्ञान मानो न मुसा भणेय्य परूपघाताय न चेतपेय्य ।
वेभूतिकं पेसुणं नो करेय्य सण्हञ्च वाचं सखिलं भणेय्य ॥४०॥
सगारवो सप्पतिस्सो विनीतो अपापको अधिसीले विसुद्धो ।
सो मातर पितरञ्चापि जन्तु धम्मे न पोसेति अरियवुत्ति ॥४१॥
मञ्ञे सो मातापितुन हि कारणा भोगानि परियेसति न अत्थहेतु ।
मातापितूञ्च यो अच्चयेन नेक्खम्म पोणो चरिस्सति ब्रह्मचरियं ॥४२॥
उजूअवङ्को असथो अमायो न लेसकप्पेन च वोहरेय्य ।
सो तादिसो सुकतकम्मकारी धम्मे ठितो किन्ति लभेथ दुक्खं ॥४३॥
त कारणा पातुकतोम्हि अत्तना तस्मा च मं पस्सथ वाणिजासे ।
अञ्ञत्र तेन हि भस्मी भवेथ अन्धाकुला विप्पनट्ठा अरञ्ञे ।
त खिप्पमानेन लहुं परेन सुखो हवे सप्पुरिसेन सङ्गमोति ॥४४॥
किन्नाम सो किञ्च करोति कम्मं किं नामधेय्यं किं पन तस्स गोत्तं ।
मयम्पि नं दत्थुकामम्ह यक्ख यस्सानुम्पाय इधागतो सि ।
लाभा हि तस्स यस्स तुवं पि हेसीति ॥४५॥

यो कप्पको सम्भवनामधेय्यो उपासको कोच्छ भण्डूपजीवी ।
जानाथ नं तुम्हाकं पेससि यो सो मा च खो नं हिळित्थ सुपेसलो सोति ।।४६।।
जानामसे यं त्वं वदेसि यक्ख न खो तं जानाम स एदिसोति ।
मयम्पि नं पूजयिस्साम यक्ख सुत्वान तुम्हं वचन उळारन्ति ।।४७।।
ये केचि मस्मिं सब्बे मनुस्सा दहारा महन्ता अथ वापि मज्झिमा ।
सब्बेव ते आलम्बन्तु विमानं पस्सन्तु पुञ्ञान फल कदरियाति ।।४८।।
ते तत्थ सब्बेव अहम्पुरेति त कप्पक तत्थ पुरक्खित्वा ।
मब्बे व ते आलम्बिंसु विमानं मसक्कसारं विय वासवस्स ।।४९।
ते अत्थ सब्बेव अहं पुरेति उपासकत्तं पटिवेदयित्वा ।
पाणातिपाता विरता अहेसु लोके अदिन्नम्परिवज्जयिंसु ।
अमज्जपा नो च मुसा भणिंसु सकेन दारेन अहेसु तुट्ठा ।।५०।।
ते तत्थ सब्बेव अहम्पुरेति उपासकत्तं पतिवेदयित्वा ।
पक्कामि सत्थं अनुमोदमानो यक्खिद्धिया अनुमतो पुनप्पुन ।।५१।।
गन्त्वान ते सिन्धुसो वीरभूमि धनत्थिका उद्दाय पत्थयाना ।
यथा पयोगा परिपुण्णलाभा पच्चागमुं पाटलिपुत्तमक्खत ।।५२।।
गन्त्वान तेसं घरं सोत्थिवन्तो पुत्तेहि दारेहि समङ्गिभूता ।
अनन्दचित्ता सुमना पतीता अकंसु सेरिस्समहं उळारं ।
सेरिस्सकं परिवेणं मापयिंसु ।।५३।।
एतादिसा सप्पुरिसान सेवना महिद्धिया धम्मगुणान सेवना ।
एकस्स अत्थाय उपासकस्स सब्बेव सत्ता सुखिता अहेसुन्ति ।।५४।।

सेरिस्सकविमानं दसमं ।।१०।।

८५—सुनिक्खित्तविमानं (७।११)

उच्चमिदं मणिथूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियथम्भा रुचिकत्थता सुभा ।।१।।
तत्थच्छसि पिवसि खादसि च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्णछन्ना ।।२।।
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ।।३।।
पुच्छामि त देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ।।४।।

सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥

दुन्निक्खित्तं मालं सुनिक्खिपित्वा पतिट्ठपेत्वा सुगतस्स थूपे ।
महिद्धिको चम्हि महानुभावो दिब्बेहि कामेहि समङ्गिभूतो ॥६॥

तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥

तेनम्हि एवं जलितानुभावो वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥८॥

सुनिक्खित्तविमानं एकादसमं ॥११॥

उद्दानं--

द्वे दलिद्दा द्वे विहारा भतको गोपालकन्थका ।
अनेकवण्ण-मत्त कुण्डली सेरिस्सको सुनिक्खित्तं पुरिसानं सत्तमो वग्गो ति

भाणवार चतुत्थं ॥४॥